

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ทั้งจากการสัมภาษณ์ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง การใช้แบบสอบถาม และการสังเกต มาตรวจสอบ เรียบเรียง ประมวลผลข้อมูล และเข้ากับข้อมูลผลเป็นรายงานการวิเคราะห์ ในลักษณะต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผลการศึกษา นำเสนอตามเนื้อหาเชิงคุณภาพเป็นส่วน ๆ ประกอบด้วยผลการศึกษาการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ย้อมสีธรรมชาติจากเมล็ดกาแฟของไทยทรงดำ การออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ และการถ่ายทอดความรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าที่ย้อมสีธรรมชาติจากเมล็ดกาแฟ โดยการสัมภาษณ์ การสอบถามก่อนและหลัง การสังเกต โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 บริบทชุมชนและข้อมูลความต้องการของกลุ่มไทยทรงดำและกลุ่มประชากรผู้บริโภคสอดคล้องภูมิปัญญาท้องถิ่นและความต้องการของตลาด

ตอนที่ 2 ข้อมูลประยุกต์ใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ต้องการพัฒนา 5 แบบ

ตอนที่ 3 ข้อมูลผลการถ่ายทอดความรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์

ตอนที่ 1 บริบทชุมชนและข้อมูลความต้องการของกลุ่มไทยทรงดำและกลุ่มประชากรผู้บริโภคสอดคล้องภูมิปัญญาท้องถิ่นและความต้องการของตลาด

ข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้าน

1. ประวัติบ้านวังน้ำ

บ้านวังน้ำ หมู่ที่ 4 ตำบลวังยาง อำเภอลองขลุ้ง จังหวัดกำแพงเพชร ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2492 โดยผู้ใหญ่บ้านชื่อ นายแอ เป็นผู้ก่อตั้งและเป็นผู้ใหญ่บ้านคนแรก ไทดำส่วนใหญ่ที่อพยพเข้ามาอยู่ในหมู่บ้านเป็นชาวไทยทรงดำมาจากนครสวรรค์ สุพรรณบุรี นครปฐมมาอาศัยตั้งถิ่นที่อยู่อาศัยบ้านเรือนอยู่บริเวณริม 2 ฝั่งคลองวังน้ำ จนกลายเป็นชุมชนใหญ่ในปัจจุบัน

2. อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อ หมู่ 2	บ้านวังตะล่อม
ทิศใต้	ติดต่อ หมู่ 3	บ้านหนองโสน
ทิศตะวันออก	ติดต่อ หมู่ 4	บ้านบึงลาดเขต ต.วังแหม
ทิศตะวันตก	ติดต่อ หมู่ 7	บ้านนิคมใหม่

ระยะทางจากหมู่บ้านถึงจังหวัดกำแพงเพชร	70	กิโลเมตร
ระยะทางจากหมู่บ้านถึงอำเภอคลองขลุง	9	กิโลเมตร
จำนวนพื้นที่ทั้งหมด	6,047	ไร่

3. การคมนาคม

ชาวบ้านวังน้ำ หมู่ที่ 4 ตำบลวังยาง อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของที่ว่าการอำเภอคลองขลุง ระยะทางประมาณ 10 กิโลเมตร และอยู่ห่างจากตัวเมืองกำแพงเพชรระยะทางประมาณ 65 กิโลเมตร ใช้เส้นทางหมายเลข 1085

4. ลักษณะภูมิประเทศ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

สภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม มีคลองวังน้ำไหลผ่านกลางหมู่บ้านยาวตลอดหัวจรดท้ายหมู่บ้าน

5. ลักษณะภูมิอากาศ

บ้านวังน้ำ หมู่ที่ 4 ตำบลวังยาง อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร มี 3 ฤดูกาล ดังนี้

- ฤดูร้อน อากาศจะร้อนและแห้งแล้ง เริ่มตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ – เมษายน
- ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม - ตุลาคม
- ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน - กุมภาพันธ์ ของทุกปี

6. ลักษณะของประชากร

บ้านวังน้ำ หมู่ที่ 4 ตำบลวังยาง อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร มีครัวเรือนทั้งหมด 198 ครัวเรือน มีประชากรทั้งหมด 946 คน แบ่งออกเป็นประชากร ชาย 463 คน และหญิง 483 คน

7. ข้อมูลอื่น ๆ

บ้านวังน้ำ หมู่ที่ 4 ตำบลวังยาง อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร เป็นพื้นที่ที่ติดกับคลองวังน้ำมีวัดหรือสำนักปฏิบัติธรรม จำนวน 1 แห่ง คือ วัดวังน้ำสามัคคีธรรม มีศูนย์เรียนรู้ชุมชน (ด้านกองทุนหมู่บ้าน กลุ่มอาชีพ ฯลฯ) จำนวน 5 แห่ง มีลานกีฬา สนามกีฬา จำนวน 1 แห่ง และมีโรงเรียนในสังกัด สพป. จำนวน 1 แห่ง

8. การบริการขั้นพื้นฐานถนนแหล่งน้ำและพื้นที่สาธารณประโยชน์

8.1 การคมนาคมมีถนนทั้งหมดจำนวน 5 สาย รวมระยะทาง 15,000 เมตร มีถนนคอนกรีต จำนวน 2 สาย รวมระยะทาง 5,000 เมตร และมีถนนลาดยาง จำนวน 2 สาย ทั้งหมดรวมระยะทางทั้งสิ้น 5,000 เมตร

8.2 การไฟฟ้า	มีไฟฟ้าใช้	จำนวน 198 หลังคาเรือน
8.3 การประปา	มีน้ำประปาใช้	จำนวน 198 หลังคาเรือน
8.4 การสื่อสาร	มีโทรศัพท์สาธารณะ	จำนวน - เครื่อง
	โทรศัพท์ (ติดตั้งที่บ้าน)	ประมาณจำนวน - เครื่อง
	โทรศัพท์มือถือ	ประมาณจำนวน 198 เครื่อง
	ครัวเรือนที่มีอินเทอร์เน็ต	ประมาณจำนวน 158 เครื่อง

8.5 โรงสี โรงสีของหมู่บ้าน จำนวน 1 เครื่อง

8.6 ยุ้งฉาง ยุ้งฉางส่วนตัว จำนวน - แห่ง

9. ทรัพยากรธรรมชาติ

9.1 มีที่สาธารณะประโยชน์ 1 แห่ง	จำนวน 1,000 ไร่
9.2 พื้นที่ทำการเกษตร	จำนวน 6,000 ไร่
9.3 พื้นที่อยู่อาศัย	จำนวน 80 ไร่
9.4 แหล่งน้ำอุปโภคบริโภคบ่อน้ำต้นสาธารณะ	จำนวน 2 แห่ง
9.5 บ่อบาดาลสาธารณะ 1 บ่อ บ่อบาดาลส่วนตัว 1 บ่อ	

2. ลักษณะทางสังคม

ลักษณะทางสังคมของคนในหมู่บ้านนั้น คนในหมู่บ้านมักปลูกสร้างบ้านเรือนติดต่อกันระหว่างญาติพี่น้องอยู่รวมกันเป็นหมู่บ้าน มีการไปมาหาสู่กันระหว่างญาติพี่น้องอย่างสม่ำเสมอ ทำให้เกิดความรักสามัคคีกันระหว่างเครือญาติ ครอบครัวความอบอุ่น ประชากรของหมู่บ้านส่วนใหญ่มีสุขภาพแข็งแรงดี ประชาชนของหมู่บ้านใช้ภาษาท้องถิ่น (ภาษาไทดำ หรือภาษาโซ่ง)

2.1 ที่อยู่อาศัย

ในอดีตบ้านเรือนของไทดำมีลักษณะเป็นเอกลักษณ์ที่เป็นแบบเฉพาะของตนเอง เรียกว่าเรือนกระตองเต่า โดยใช้วัสดุต่าง ๆ ในท้องถิ่น หลังคาและปีกนกห้วยท้ายบ้านลากยาวลงมาเสมอกัน หลังคาบ้านมีลักษณะโค้งเป็นกระโจม มุงด้วยหญ้าคายาวคลุมลงมาเสมอฟันเรือนคลุมฝาบ้านรอบทุกด้าน ซึ่งเป็นแบบหลังคาเต่าและแบบลาดตุง เป็นมณฑล ยอดจั่วบนหลังคา มีการประดับด้วยไม้

แกะสลักเป็นกิ่งคล้ายเขาควายเป็นที่เรียกว่า “ขอกุด” ซึ่งแบ่งตามฐานะและตระกูล ใต้ถุนบ้านจะสูงโล่งกว้างใช้เก็บสิ่งของเครื่องใช้ บ้านไคบ้านทอดขึ้นลงสองทาง คือด้านกว้างสำหรับผู้ชาย ด้านชันสำหรับผู้หญิง ภายในตัวบ้านเปิดโล่ง จัดแบ่งเป็นส่วนบรรพบุรุษ พ่อ แม่ ลูกชาย ลูกสาว ก่อนขึ้นไปอยู่จะทำพิธีขึ้นบ้านใหม่ก่อนเสมอ

การแต่งกาย ไทดำมีเสื้อผ้าหลายแบบทั้งผู้ชาย ผู้หญิง แต่ละแบบ จะใช้สวมใส่ในโอกาสต่างกัน บางแบบใช้ทำงานทั่วไป บางแบบใช้ในพิธีการสำคัญ

ผู้ชาย เช่น เสื้อซอน คอตั้งผ่าอกกระดุมเม็ดผักกูด ต้องติดเรียงถี่ ตั้งแต่ 11 เม็ดขึ้นไป นอกจากนั้นยังมี เสื้อฮีชาย เสื้อवाद (กระดุมเฉียง) ผ้าโพกหัวสีดำหรือผ้าซัน กางเกงขาสั้น(ส้วงเต้นหรือส้วงกอม) แบบขาสวมส่วนและแบบขายาว (ขาสี) มีขายาวถึงตาตุ่ม

ผู้หญิง เช่น ผ้าซิ่นลายแดงโม เสื้อแขนยาวทรงกระบอกตัวเสื้อเย็บเข้ารูป คอตั้งผ่าหน้าตลอด ติดกระดุมเงินเรียง 10 เม็ด เสื้อเป็นผ้าฝ้ายย้อมสีดำใช้ในโอกาสต่าง ๆ เสื้อฮีผู้หญิง ผู้ข้านมสีดำไม่มีลวดลายเสื้อมะแปม กระดุมผีเสื้อ ผ้าเปียว ทรงผมของผู้หญิงมีแบบ ปิ่นปักผม เครื่องประดับมักทำด้วยเงิน เช่น เข็มขัดกำไลข้อมือ กำไลข้อเท้า ต่างหูและปิ่นปักผม

ชาวบ้านส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ จึงใช้วัดเป็นสถานที่ซึ่งเป็นศูนย์รวมทางศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ วัดวังน้ำสามัคคีธรรม และชาวบ้านจะทำบุญทุกวันพระ ชาวบ้านวังน้ำจะมี “ไทดำ” ซึ่งชาวบ้านจะถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด เนื่องจากประชาชนในหมู่บ้านเป็น “ไทดำ” เน้นพิธีการไหว้ ฝับบรรพบุรุษ ไหว้ผีเรือนตามความเชื่อ จะทำให้อยู่ดีมีสุข เจริญก้าวหน้าทางด้านการงาน และอาชีพ มีความเชื่อและนับถือศาลเจ้าพ่อตองอ่อน ซึ่งจะมีการไหว้ศาลในช่วงขึ้น 1 ค่ำ เดือน 6 ของทุกปี เพื่อความเป็นสิริมงคลปกป้องคุ้มครองคนในชุมชน ถือเป็นประเพณีและความเชื่อของชุมชน

ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ ได้แก่ พิธีเสนเรือน พิธีปาดตง มีการทอผ้าทอเสื้อ จักสานกระบุง ตะกร้า ลอบ ไช มีหมอน้ำมัน หมอสมุนไพร เป็นต้น

อาหาร ชุมชนมีอาหารพื้นถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน เช่น ปลาบั้งตบ กบปั้งโอ้ ผักจู้บ แกงหน่อส้ม ไม้ใส่ไก่ แกงผำ และควายลุย (ขนมเปียกปูน) เป็นต้น นอกจากนั้นยังมีโดยมีน้ำสมุนไพรที่ทำมาจากใบเตย ตะไคร้

การละเล่น การเล่นคอนฟ้อนแคน การโยนลูกมะกอน

2.2 ประเพณีเทศกาลประจำปี

ชุมชนบ้านวังน้ำเป็นสังคมชนบทที่มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ทั้งทางด้านวัฒนธรรม ประเพณีความเชื่อ เป็นสังคมที่มีความมั่งคั่ง มีจิตสำนึกสาธารณะ มีการจัดงานบุญตามประเพณี เป็นประจำทุกปี สืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษโดยประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ ได้แก่ ประเพณีวันสงกรานต์ ในหมู่บ้านวังน้ำ จะเริ่มงานตามวันสากลของไทย นิยมสงกรานต์ในวันที่ 17 เมษายน ของทุกปี และจะเชิญผู้สูงอายุมาที่วัด เพื่อให้ชาวบ้านได้อบน้ำขอพร

ประเพณีวันเข้าพรรษา ชาวบ้านร่วมกันบริจาคทรัพย์เพื่อซื้อเทียนจำนำพรรษา ผ้าอาบน้ำฝน แห่ไปรอบ ๆ หมู่บ้านแล้วนำไปถวายแคววัด พระสงฆ์ที่วัดวังน้ำสามัคคี

ประเพณีวัดลอยกระทง ได้จัดขึ้นที่วัด ซึ่งอยู่ติดคลองมีงานสวนสนุกมากมาย โดยได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่และคณะกรรมการหมู่บ้านในการดูแลความสงบเรียบร้อย

ประเพณีวันออกพรรษา ชาวบ้านร่วมกันทำบุญด้วยขนมต้ม ขนมเทียน ข้าวสาร นำมาตักบาตรร่วมกัน พร้อมกับชาวบ้านหมู่อื่น ๆ โดยทางหมู่บ้านจะจัดให้มี คณะนางฟ้าและเทวดา เดินโปรยดอกไม้หน้าหน้าคณะสงฆ์บิณฑบาต

ประเพณีวันแม่แห่งชาติ วันที่ 12 สิงหาคมของทุกปี นักเรียนพร้อมด้วยผู้ปกครองร่วมทำบุญ ตักบาตรที่วัดและมีการคัดเลือกแม่ตัวอย่างประจำปี และทำพิธีกราบไหว้แม่ของตนเองด้วยพวงมาลัย ดอกมะลิซึ่งยึดถือปฏิบัติสืบกันมา

2.3 ภูมิปัญญาท้องถิ่น

บ้านวังน้ำ หมู่ที่ 4 ตำบลวังยาง อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร ได้รวมกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อทำใช้เองและเป็นอาชีพเสริมให้กับครอบครัวโดยมีจำหน่ายทั้งในชุมชนและนอกชุมชน เป็นการเพิ่มรายได้และลดรายจ่ายให้กับครัวเรือน โดยการรวมกลุ่มต่าง ๆ ของคนในชุมชนที่น่าสนใจ ได้แก่

2.3.1 กลุ่มอาชีพทำพรมเช็ดเท้า

2.3.2 กลุ่มสตรีทำพวงมาลัย/ตาลปัตร

2.3.3 กลุ่มทอผ้า

2.3.4 กลุ่มจักสาน

บ้านวังน้ำมีภูมิปัญญาได้รับการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น ที่เป็นเอกลักษณ์ โดยผู้ที่มาท่องเที่ยว อบรมหรือจะมาศึกษาดูงานจะสามารถเยี่ยมชม ศึกษาเรียนรู้ จากปราชญ์ชาวบ้าน ดังนี้

1. การทอผ้า ทอเสื่อ ทอพรหมเช็ดเท้า จักสานกระบุง ตะกร้า ลอบ ไซ คือ นายถวิล วงษ์ไสว, นายหวั่น สิงห์วี นายอวด ตุ่มคอก,นายเจียบ ตุ่มเครือ,นายอานนท์ ศรีรัตน์
2. หมอนน้ำมัน หมอสมุนไพร คือ นายเจริญ โปแก้ว,นายช่วย ลอพันธ์

2.4 ผลิตภัณฑ์และสินค้าที่มาจากภูมิปัญญาของคนในชุมชน

ผลิตภัณฑ์และสินค้าชุมชนที่เป็นสินค้า OTOP ดังนี้คือ

2.4.1 ชุดเสื่อผ้าไทดำ	2.4.2 หมอนไทดำ
2.4.3 ผ้าคาดเอว	2.4.4 ผลิตภัณฑ์จักสานไม้ไผ่
2.4.5 ซาใบเตย/ตะไคร้	2.4.6 ผลิตภัณฑ์จากก้านมะพร้าว
2.4.7 ตุ๊กตาไทดำ	2.4.8 พวงกุญแจไทดำ
2.4.9 กระเป๋าลัก หมวกลัก	2.4.10 ตุ่มนกตุ่มหนู

2.5 ความรู้ทักษะการอาชีพ

บ้านวังน้ำ หมู่ที่ 4 ตำบลวังยาง อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในการประกอบอาชีพทางการเกษตร เช่น ทำนา ทำไร่ การเลี้ยงสัตว์ และโดยเฉพาะการปลูกผักอินทรีย์ ปลอดภัยปลอดสาร ตลอดจนการประกอบอาชีพประเภทต่าง ๆ จากประสบการณ์ที่ถูกถ่ายทอดจากคนรุ่นประสบการณ์ในการประกอบอาชีพของตนเอง ผสมกับความรู้ทางวิชาการ ที่ได้รับการส่งเสริมจากทางราชการ

2.6 อัตลักษณ์

บ้านวังน้ำเป็นหมู่บ้านที่มีวิถีชีวิตไทดำเป็นอัตลักษณ์ทั้งการแต่งกาย ประเพณี วัฒนธรรม ภาษาพูด ภาษาเขียน วิถีชีวิต อาหารการกิน ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก รายได้ส่วนใหญ่ของชุมชนมาจากผลผลิตทางการเกษตร เช่น ข้าว พืชผัก ต่าง ๆ ผลิตไว้เพื่อบริโภคและจำหน่าย การบริหารจัดการชุมชนในรูปแบบคุ้มเพื่อดำเนินกิจกรรมในหมู่บ้าน สร้างชุมชนเข้มแข็งพึ่งตนเองได้ การสร้างรายได้จากอาชีพเสริม การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต รวมถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม โดยการสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคน อัตลักษณ์ของหมู่บ้านวังน้ำจึงเป็นวิถีชุมชน เชิงวัฒนธรรมที่สืบทอดต่อกันมา เรียกว่า วิถีไทดำ

3. ลักษณะทางเศรษฐกิจ

จากการเก็บข้อมูลความเป็นระดับหมู่บ้าน (จปฐ2) ปี 2563 ที่ผ่านการสำรวจปรากฏดังนี้

รายรับ

- รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนทุกครัวเรือน อยู่ที่ 196,894.65 บาท
- รายได้เฉลี่ยต่อคนของทุกคนในหมู่บ้านอยู่ที่ 62,078.25 บาท

รายจ่าย

- รายจ่ายเฉลี่ยของครัวเรือนทุกครัวเรือน อยู่ที่ 202,093.3๗ บาท
- รายจ่ายเฉลี่ยต่อคนของทุกคนในหมู่บ้านอยู่ที่ 63,717.34 บาท

4. วิสัยทัศน์ของหมู่บ้าน

“สร้างชุมชนเข้มแข็ง แหล่งเรียนรู้วิถีไทดำ น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง”

5. ทิศทางการพัฒนาหมู่บ้าน

การพัฒนาหมู่บ้านวังน้ำมีแนวคิดในการพัฒนา สร้างชุมชนเข้มแข็ง มีความรู้รักสามัคคี เกิดการเรียนรู้ร่วมกันของคนและพัฒนาสู่การพึ่งตนเองได้ ในการพัฒนาหมู่บ้านจึงได้ดำเนินการตาม ยุทธศาสตร์ของหมู่บ้าน ดังนี้ ส่งเสริม พัฒนาการเรียนรู้ สร้างชุมชนเข้มแข็งพึ่งตนเองได้ ส่งเสริมการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต สร้างแหล่งเรียนรู้ อัตลักษณ์ท้องถิ่น วิถีไทดำ ส่งเสริมพัฒนาทักษะอาชีพสร้างรายได้ พัฒนาและรักษาสิ่งแวดล้อม ตำแหน่งการพัฒนาหมู่บ้าน จึงกำหนดเป็นหมู่บ้านให้เป็นแหล่งการเรียนรู้เชิงวัฒนธรรม “วิถีไทดำ” รวมทั้ง การส่งเสริมการดำเนินชีวิตของประชาชนให้ดำเนินตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

6. คำขวัญหมู่บ้าน

“อุ้มข้าว อุ้มน้ำ สาวงามวังน้ำแล เผยแพร่ประเพณี เลี้ยงผีแสนเรือน”

สรุป ชุมชนบ้านไทยทรงดำบ้านวังน้ำ หมู่ที่ 4 ตำบลวังยาง อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร เป็นชาวไทยทรงดำมาจาก นครสวรรค์ สุพรรณบุรี นครปฐมมาอาศัยตั้งถิ่นที่อยู่อาศัย บ้านเรือนอยู่บริเวณริมสองฝั่งคลองวังน้ำ ซึ่งแต่เดิมชาวไทยทรงดำมีงานหัตถกรรมที่โดดเด่น คือ การทอผ้า โดยการทอผ้าที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของกลุ่ม ลวดลายของผ้าทอไทยทรงดำที่ปรากฏบนผืนผ้าสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิต ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ความผูกพัน ตลอดจนความเป็นมาของวัฒนธรรม หรือ เหตุการณ์ที่สำคัญ ๆ ทางประวัติศาสตร์ เน้นการใช้ผ้าสีดำเป็นหลัก สื่อความหมายถึงการเก็บกตที่ต้องพลัดพรากจากบ้านเกิดเมืองนอนมาเป็นชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย ทำให้การแต่งกายของชายและหญิงด้วยเสื้อผ้าสีดำ โดยเฉพาะผู้หญิงจะนุ่งผ้าซิ่น ที่เรียกว่า ซิ่นแดงโม มีลักษณะการทอจากฝ้ายย้อมคราม

สอด้วยไหมสีแดง ที่ตัวขึ้นมีลายเส้นสีขาว การนุ่งผ้าขึ้นลายแดงโมจะใส่กับเสื้อก้อม ส่อนเสื้อฮิจะใส่เมื่อมีพิธีการ ฝ่ายชายจะมีกางเกงสีดำขลับ เรียกว่ากางเกงส้วงฮิใส่กับเสื้อก้อมและเสื้อฮิ ทำใส่กันเอง เน้นการใช้สอยมากกว่าสวยงาม ต่อมาการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ทำให้วิถีชีวิตแต่ดั้งเดิม คือ การย้อมผ้า ทอผ้าใส่เองในกลุ่มไทยทรงดำ มีการทำผลิตภัณฑ์ออกจำหน่ายให้กับผู้ที่สนใจ แต่ไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร เนื่องจากสีที่มีไม่มาก ส่วนใหญ่จะเป็นสีผ้า ขาวของเครื่องใช้เสื่อผูก ที่นอน หมอนท้าว เสื่อนั่งหย่อนหรือมุ้งผ้าหลา ผ้าอ้อมเด็ก สายคาดเอว มูหรือหมวกเด็ก ผ้าขันลาวหรือผ้าเช็ดหน้า และถุงย่าม ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เพิ่มมาเช่น กระเป๋ใส่ของ หมอนอิง ผ้าแขวนผนัง ถุงใส่มือถือ ผ้าทอขายเป็นเมตร และพัด เป็นต้น ซึ่งผลิตภัณฑ์เหล่านี้กลุ่มผู้ซื้อมักเป็นกลุ่มชาวไทยทรงดำด้วยกัน ส่วนกลุ่มนักท่องเที่ยวมีน้อยที่จะซื้อไปเป็นของที่ระลึกบ้างเล็กน้อย จากการใช้สีและลวดลาย การปักและปะผ้าสีต่าง ๆ เช่น สีแดง สีส้ม สีเขียว สีเหลือง และสีขาว เป็นต้น

จากการพลัดพรากจากบ้านเมืองมาตั้งถิ่นฐานเป็นชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย ทำให้บ้านวังน้ำ มีลักษณะเด่นความสัมพันธ์ทางสังคมแบบเครือญาติ การตั้งบ้านเรือนติดต่อกันระหว่างญาติพี่น้องอยู่รวมกันเป็นหมู่บ้าน ไปมาหาสู่กันอย่างสม่ำเสมอ มีการใช้ภาษาท้องถิ่น (ภาษาไทยดำ หรือภาษาโซ่ง) และมีความรู้ ความเข้าใจในการประกอบอาชีพการเกษตร เช่น ทำนา ทำไร่ การเลี้ยงสัตว์ และได้รวมกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อทำใช้เองและเป็นอาชีพเสริมให้กับครอบครัว โดยมีจำหน่ายทั้งในชุมชนและนอกชุมชน และผู้นำชุมชนได้มีแนวคิดในการพัฒนาโดยการสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีความรู้รักสามัคคีเกิดการเรียนรู้ร่วมกันของคนและพัฒนาสู่การพึ่งตนเองได้ ส่งเสริมการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต สร้างแหล่งเรียนรู้ อัตลักษณ์ท้องถิ่น วิถีไทดำ ส่งเสริมพัฒนาทักษะอาชีพสร้างรายได้พัฒนาและรักษาสิ่งแวดล้อม และมีวิสัยทัศน์ของหมู่บ้าน คือ “สร้างชุมชนเข้มแข็ง แหล่งเรียนรู้วิถีไทดำ น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง”

จุดเด่นของชุมชนคือ หัวหน้าชุมชนเข้มแข็ง ชุมชนมีความพร้อมในการเรียนรู้และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี เป็นชุมชนที่มีนักท่องเที่ยวที่สามารถเดินทางท่องเที่ยวได้สะดวก คนในชุมชนยังคงรักษาวัฒนธรรมไทดำ ที่เป็นรากเหง้าได้อย่างเข้มงวด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาความต้องการของกลุ่มไทยทรงดำและกลุ่มประชากรผู้บริโภครอคอดคล้องภูมิปัญญาท้องถิ่นและความต้องการของตลาดในครั้งนี้ ผู้วิจัยและคณะได้นำข้อมูลจากแบบสอบถาม เรื่อง การเพิ่มมูลค่าผ้าไทยทรงดำโดยสื้อมธรรมชาติจากเมล็ดคำแสด มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อประยุกต์

การออกแบบเกิดมูลค่าเพิ่มในผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ย้อมสีธรรมชาติจากเมล็ดคำแสด และนำองค์ความรู้ที่ได้มาถ่ายทอด เกิดการพัฒนานำไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่ม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กลุ่มชาวไทยทรงดำ บ้านวังน้ำ ตาบลัวะยาง อำเภอลองของจังหวัดกำแพงเพชร ช่วงอายุ 20 - 60 ปี จำนวน 100 คน ของกลุ่มประชากรที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามความคิดเห็น เรื่อง แบบร่างผลิตภัณฑ์ผ้าไทยทรงดำ เป็นระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าไทยทรงดำ ด้วยชุดแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ และรายได้

ส่วนที่ 2 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าไทยทรงดำ ด้านการประเมินด้านคุณภาพ ได้แก่ ด้านรูปแบบและความงดงาม มีความสวยงาม มีจุดเด่น น่าสนใจ การลงตัวเป็นหนึ่งเดียว ด้านเอกลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรม การออกแบบมีความเป็นเอกลักษณ์แสดงถึงวัฒนธรรมและด้านประโยชน์ใช้สอยตอบสนองต่อความต้องการ สามารถใช้กับงานได้หลากหลาย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบการเพิ่มมูลค่าผ้าไทยทรงดำโดยสีย้อมธรรมชาติจากเมล็ดคำแสด โดยใช้แบบสอบถาม สัมภาษณ์ และจัดเวที และรวบรวมข้อมูลที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์คำนวณหาค่าเฉลี่ย โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และมีการวิเคราะห์ผลการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างชาวไทยทรงดำบ้านวังน้ำ จำนวน 100 คนได้นำมาวิเคราะห์โดยคิดค่าเฉลี่ยเป็นร้อยละ มีรายละเอียด ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	37	37.00
หญิง	63	63.00
รวม	100	100

จากตาราง 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างชาวไทยทรงดำบ้านวังน้ำ จำนวน 100 คน จำแนกเป็นเพศชาย คิดเป็นค่าร้อยละ 37.00 เพศหญิง คิดเป็นค่าร้อยละ 63.00 ตามลำดับ

ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
20 - 30 ปี	21	21.00
31 - 40 ปี	23	23.00
41 - 50 ปี	32	32.00
51 - 60 ปี	24	24.00
รวม	100	100

จากตาราง 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างไทยทรงดำบ้านวังน้ำ ส่วนใหญ่มีอายุ 41 - 50 ปี คิดเป็นค่าร้อยละ 32.00 รองลงมาอายุ 51 - 60 ปี คิดเป็นค่าร้อยละ 24.00 อายุ 31 - 40 ปี คิดเป็นค่าร้อยละ 23.00 และอายุ 20 - 30 ปี คิดเป็นค่าร้อยละ 21.00 ตามลำดับ

ตาราง 3 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	25	25.00
สมรส	68	68.00
หย่าร้าง	7	7.00
รวม	100	100

จากตาราง 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างไทยทรงดำบ้านวังน้ำ เป็นโสด คิดเป็นค่าร้อยละ 25.00 รองลงมาสมรส คิดเป็นค่าร้อยละ 68.00 และ หย่าร้าง คิดเป็นค่าร้อยละ 7.00 ตามลำดับ

ตาราง 4 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการศึกษา

การศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	84	84.00
ปริญญาตรี	16	16.00
สูงกว่าปริญญาตรี	0	0.00
รวม	100	100

จากตาราง 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างไทยทรงดำบ้านวังน้ำ มีระดับการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นค่าร้อยละ 84.00 และระดับปริญญาตรี คิดเป็นค่าร้อยละ 16.00 ตามลำดับ

ตาราง 5 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
นิสิต/นักศึกษา	11	11.00
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	4	4.00
พนักงานบริษัทเอกชน	3	3.00
ธุรกิจส่วนตัว	18	18.00
รับจ้าง	34	34.00
อื่น ๆ	30	30
รวม	100	100

จากตาราง 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างไทยทรงดำบ้านวังน้ำ ส่วนใหญ่มีอาชีพคือรับจ้าง คิดเป็นค่าร้อยละ 34.00 รองลงมาอื่น ๆ คิดเป็นค่าร้อยละ 30.00 ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นค่าร้อยละ 18.00 นิสิต/นักศึกษาคิดเป็นค่าร้อยละ 11.00 ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจคิดเป็นค่าร้อยละ 4.00 และพนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นค่าร้อยละ 3.00 ตามลำดับ

ตาราง 6 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
5,000 – 10,000 บาท	60	60.00
10,001 – 20,000 บาท	37	37.00
20,001 – 30,000 บาท	3	3.00
มากกว่า 30,000 บาท	0	0.00
รวม	100	100

จากตาราง 6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างไทยทรงดำบ้านวังน้ำ ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 5,000 – 10,000 บาท คิดเป็นค่าร้อยละ 60.00 รองลงมา รายได้ 10,001 – 20,000 บาทคิดเป็นค่าร้อยละ 37.00 และรายได้ 20,001 – 30,000 บาทคิดเป็นค่าร้อยละ 3.00 ตามลำดับ

สรุปผลข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง มากกว่า เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 63 มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 68 ซึ่งมีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 32 โดยมีระดับการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 84 ส่วนใหญ่อาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 34 และมีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 5,000-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 60

ส่วนที่ 2 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าไทยทรงดำ

ผู้วิจัยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าไทยทรงดำ

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าไทยทรงดำ แบบร่างที่ 1

ข้อที่		แบบร่างที่ 1	N = 100		
			ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับคุณภาพ
การประเมินด้านคุณภาพ					
1	รูปแบบและความงดงาม	3.97	.82	ระดับคุณภาพดี	
2	เอกลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรม	4.17	.81	ระดับคุณภาพดี	
3	ประโยชน์ใช้สอย	3.61	.81	ระดับคุณภาพดี	
ค่าเฉลี่ยรวมแบบร่างที่ 1		3.92	.72	ระดับคุณภาพดี	

จากตาราง 7 พบว่า การประเมินด้านคุณภาพด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าไทยทรงดำ โดยสีย้อมธรรมชาติจากเมล็ดคำแสด ของบ้านวังน้ำ ตำบลวังยาง อำเภอคลองสูง จังหวัดกำแพงเพชร ค่าเฉลี่ยรวมแบบร่างที่ 1 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 อยู่ในระดับดี

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เอกลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 รองลงมารูปแบบและความงดงาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 และประโยชน์ใช้สอย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 ตามลำดับ

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าไทยทรงดำ แบบร่างที่ 2

ข้อที่		แบบร่างที่ 2	N = 100		
			ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับคุณภาพ
การประเมินด้านคุณภาพ					
1	รูปแบบและความงดงาม		4.18	.91	ระดับคุณภาพดี
2	เอกลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรม		4.31	.84	ระดับคุณภาพดี
3	ประโยชน์ใช้สอย		3.95	.88	ระดับคุณภาพดี
ค่าเฉลี่ยรวมแบบร่างที่ 2			4.15	.79	ระดับคุณภาพดี

จากตาราง 8 พบว่า การประเมินด้านคุณภาพด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าไทยทรงดำ โดยสีย้อมธรรมชาติจากเมล็ดคำแสด ของบ้านวังน้ำ ตำบลวังยาง อำเภอคลองขลุง จังหวัด กำแพงเพชร ค่าเฉลี่ยรวมแบบร่างที่ 2 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 อยู่ในระดับดี

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เอกลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 รองลงมา รูปแบบและความงดงาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 และประโยชน์ใช้สอย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 ตามลำดับ

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการออกแบบ ผลิตภัณฑ์ผ้าไทยทรงดำ แบบร่างที่ 3

ข้อที่		แบบร่างที่ 3	N = 100		
			ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับคุณภาพ
การประเมินด้านคุณภาพ					
1	รูปแบบและความงดงาม	4.07	.72	ระดับคุณภาพดี	
2	เอกลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรม	3.61	.66	ระดับคุณภาพดี	
3	ประโยชน์ใช้สอย	3.59	.71	ระดับคุณภาพดี	
ค่าเฉลี่ยรวมแบบร่างที่ 3		3.76	.55	ระดับคุณภาพดี	

จากตาราง 9 พบว่า การประเมินด้านคุณภาพด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าไทยทรงดำ โดยสีย้อมธรรมชาติจากเมล็ดคำแสด ของบ้านวังน้ำ ตำบลวังยาง อำเภอคลองขลุง จังหวัด กำแพงเพชร ค่าเฉลี่ยรวมแบบร่างที่ 3 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 อยู่ในระดับดี

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รูปแบบและความงดงาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 รองลงมา เอกลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 และประโยชน์ใช้สอย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 ตามลำดับ

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าไทยทรงดำ แบบร่างที่ 4

		N = 100		
ข้อที่	แบบร่างที่ 4	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับคุณภาพ
การประเมินด้านคุณภาพ				
1	รูปแบบและความงดงาม	4.01	.89	ระดับคุณภาพดี
2	เอกลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรม	3.39	.80	ระดับคุณภาพปานกลาง
3	ประโยชน์ใช้สอย	3.65	.73	ระดับคุณภาพดี
ค่าเฉลี่ยรวมแบบร่างที่ 4		3.68	.66	ระดับคุณภาพดี

จากตาราง 10 พบว่า การประเมินด้านคุณภาพด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าไทยทรงดำ โดยสัณยธรรมชาติจากเมล็ดคำแสด ของบ้านวังน้ำ ตำบลวังยาง อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร ค่าเฉลี่ยรวมแบบร่างที่ 4 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 อยู่ในระดับดี

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รูปแบบและความงดงาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 รองลงมา ประโยชน์ใช้สอย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 และเอกลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.39 ตามลำดับ

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าไทยทรงดำ แบบร่างที่ 5

		N = 100		
ข้อที่	แบบร่างที่ 5	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับคุณภาพ
การประเมินด้านคุณภาพ				
1	รูปแบบและความงดงาม	4.14	1.00	ระดับคุณภาพดี
2	เอกลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรม	4.11	1.04	ระดับคุณภาพดี
3	ประโยชน์ใช้สอย	3.36	1.14	ระดับคุณภาพปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวมแบบร่างที่ 5		3.87	.93	ระดับคุณภาพดี

จากตาราง 11 พบว่า การประเมินด้านคุณภาพด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าไทยทรงดำ โดยสัณยธรรมชาติจากเมล็ดคำแสด ของบ้านวังน้ำ ตำบลวังยาง อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร ค่าเฉลี่ยรวมแบบร่างที่ 5 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 อยู่ในระดับดี

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รูปแบบและความงดงาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 รองลงมา เอกลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 และประโยชน์ใช้สอย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.36 ตามลำดับ

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าไทยทรงดำ แบบร่างที่ 6

ข้อที่		แบบร่างที่ 6		N = 100	
		ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับคุณภาพ	
การประเมินด้านคุณภาพ					
1	รูปแบบและความงดงาม	3.78	.89	ระดับคุณภาพดี	
2	เอกลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรม	3.34	.88	ระดับคุณภาพปานกลาง	
3	ประโยชน์ใช้สอย	3.46	.92	ระดับคุณภาพปานกลาง	
ค่าเฉลี่ยรวมแบบร่างที่ 6		3.53	.76	ระดับคุณภาพดี	

จากตาราง 12 พบว่า การประเมินด้านคุณภาพด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าไทยทรงดำ โดยสัณยธรรมชาติจากเมล็ดคำแสด ของบ้านวังน้ำ ตำบลวังยาง อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร ค่าเฉลี่ยรวมแบบร่างที่ 6 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 อยู่ในระดับดี

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รูปแบบและความงดงาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 รองลงมา ประโยชน์ใช้สอย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 และเอกลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 ตามลำดับ

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าไทยทรงดำ แบบร่างที่ 7

ข้อที่		แบบร่างที่ 7	N = 100		
			ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับคุณภาพ
การประเมินด้านคุณภาพ					
1	รูปแบบและความงดงาม		2.99	1.05	ระดับคุณภาพปานกลาง
2	เอกลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรม		2.81	.95	ระดับคุณภาพปานกลาง
3	ประโยชน์ใช้สอย		2.77	.90	ระดับคุณภาพปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวมแบบร่างที่ 7			2.86	.88	ระดับคุณภาพปานกลาง

จากตาราง 13 พบว่า การประเมินด้านคุณภาพด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าไทยทรงดำ โดยสัณยธรรมชาติจากเมล็ดคำแสด ของบ้านวังน้ำ ตำบลวังยาง อำเภอลองหลวง จังหวัด กำแพงเพชร ค่าเฉลี่ยรวมแบบร่างที่ 7 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.86 อยู่ในระดับพอใช้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รูปแบบและความงดงาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.99 รองลงมา เอกลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.81 และประโยชน์ใช้สอย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.77 ตามลำดับ

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการ ออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าไทยทรงดำ แบบร่างที่ 8

ข้อที่		แบบร่างที่ 8	N = 100		
			ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับคุณภาพ
การประเมินด้านคุณภาพ					
1	รูปแบบและความงดงาม	4.09	.87	ระดับคุณภาพดี	
2	เอกลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรม	4.02	.89	ระดับคุณภาพดี	
3	ประโยชน์ใช้สอย	3.94	.86	ระดับคุณภาพดี	
ค่าเฉลี่ยรวมแบบร่างที่ 8		4.02	.77	ระดับคุณภาพดี	

จากตาราง 14 พบว่า การประเมินด้านคุณภาพด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าไทยทรงดำ โดยสัณยธรรมชาติจากเมล็ดคำแสด ของบ้านวังน้ำ ตำบลวังยาง อำเภอลองหลวง จังหวัด กำแพงเพชร ค่าเฉลี่ยรวมแบบร่างที่ 8 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 อยู่ในระดับดี

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รูปแบบและความงดงาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 รองลงมา เอกลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 และประโยชน์ใช้สอย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 ตามลำดับ

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าไทยทรงดำ แบบร่างที่ 9

ข้อที่	แบบร่างที่ 9	N = 100		
		ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับคุณภาพ
การประเมินด้านคุณภาพ				
1	รูปแบบและความงดงาม	3.98	.89	ระดับคุณภาพดี
2	เอกลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรม	3.85	.83	ระดับคุณภาพดี
3	ประโยชน์ใช้สอย	3.83	.92	ระดับคุณภาพดี
ค่าเฉลี่ยรวมแบบร่างที่ 9		3.89	.77	ระดับคุณภาพดี

จากตาราง 15 พบว่า การประเมินด้านคุณภาพด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าไทยทรงดำ โดยสัณยธรรมชาติจากเมล็ดคำแสด ของบ้านวังน้ำ ตำบลวังยาง อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร ค่าเฉลี่ยรวมแบบร่างที่ 9 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 อยู่ในระดับดี

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รูปแบบและความงดงาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 รองลงมา เอกลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 และประโยชน์ใช้สอย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 ตามลำดับ

ตาราง 16 : แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าไทยทรงดำ แบบร่างที่ 10

ข้อที่	แบบร่างที่ 10	N = 100		
		ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับคุณภาพ
การประเมินด้านคุณภาพ				
1	รูปแบบและความงดงาม	3.71	.91	ระดับคุณภาพดี
2	เอกลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรม	3.32	.90	ระดับคุณภาพปานกลาง
3	ประโยชน์ใช้สอย	3.42	.77	ระดับคุณภาพปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวมแบบร่างที่ 10		3.48	.75	ระดับคุณภาพปานกลาง

จากตาราง 16 พบว่า การประเมินด้านคุณภาพด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าไทยทรงดำ โดยสัณยธรรมชาติจากเมล็ดคำแสด ของบ้านวังน้ำ ตำบลวังยาง อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร ค่าเฉลี่ยรวมแบบร่างที่ 10 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 อยู่ในระดับพอใช้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รูปแบบและความงดงาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 รองลงมา ประโยชน์ใช้สอย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 และเอกลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.32 ตามลำดับ

ตาราง 17 สรุปรวมการแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าไทยทรงดำ

การประเมินด้านคุณภาพ		N = 100	
แบบร่างที่	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับคุณภาพ
แบบร่างที่ 1	3.92	.72	ระดับคุณภาพดี
แบบร่างที่ 2	4.15	.79	ระดับคุณภาพดี
แบบร่างที่ 3	3.76	.55	ระดับคุณภาพดี
แบบร่างที่ 4	3.68	.66	ระดับคุณภาพดี
แบบร่างที่ 5	3.87	.93	ระดับคุณภาพดี
แบบร่างที่ 6	3.53	.76	ระดับคุณภาพดี
แบบร่างที่ 7	2.86	.88	ระดับคุณภาพปานกลาง
แบบร่างที่ 8	4.02	.77	ระดับคุณภาพดี
แบบร่างที่ 9	3.89	.77	ระดับคุณภาพดี
แบบร่างที่ 10	3.48	.75	ระดับคุณภาพปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวมแบบร่างที่ 1-10	3.71	.91	ระดับคุณภาพดี

จากตาราง 17 พบว่า การประเมินด้านคุณภาพด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าไทยทรงดำ โดยสัณยธรรมชาติจากเมล็ดคำแสด ของบ้านวังน้ำ ตำบลวังยาง อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร ค่าเฉลี่ยรวมแบบร่างที่ 1-10 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 อยู่ในระดับดี

เมื่อพิจารณาเป็นรายแบบร่างที่ต้องการจำนวน 5 แบบ พบว่า แบบร่างที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แบบร่างที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 รองลงมาแบบร่างที่ 8 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 แบบร่างที่ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 แบบร่างที่ 9 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 และแบบร่างที่ 5 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 ตามลำดับ

นอกจากนั้นแบบร่างที่ 3,4,6,7,10 ยังพบว่ามีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันดังนี้ แบบร่างที่ 3 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 แบบร่างที่ 4 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 แบบร่างที่ 6 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 แบบร่างที่ 10 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 และแบบร่างที่ 7 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.86 ตามลำดับ

ตาราง 18 สรุปรวมการแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านรูปแบบและความสวยงาม

การประเมินด้านคุณภาพ		N = 100	
ด้านรูปแบบและความสวยงาม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับคุณภาพ
แบบร่างที่			
แบบร่างที่ 1	3.97	.82	ระดับคุณภาพดี
แบบร่างที่ 2	4.18	.91	ระดับคุณภาพดี
แบบร่างที่ 3	4.07	.72	ระดับคุณภาพดี
แบบร่างที่ 4	4.01	.89	ระดับคุณภาพดี
แบบร่างที่ 5	4.14	1.00	ระดับคุณภาพดี
แบบร่างที่ 6	3.78	.89	ระดับคุณภาพดี
แบบร่างที่ 7	2.99	1.05	ระดับคุณภาพปานกลาง
แบบร่างที่ 8	4.09	.87	ระดับคุณภาพดี
แบบร่างที่ 9	3.98	.89	ระดับคุณภาพดี
แบบร่างที่ 10	3.71	.91	ระดับคุณภาพดี
ค่าเฉลี่ยรวมแบบร่างที่ 1-10	3.89	0.89	ระดับคุณภาพดี

จากตาราง 18 พบว่า การประเมินด้านคุณภาพด้านรูปแบบและความสวยงาม ของการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าไทยทรงดำโดยสื้อมธรรมชาติจากเมล็ดคำแสด บ้านวังน้ำ ตำบลวังยาง อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร ค่าเฉลี่ยรวมแบบร่างที่ 1-10 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 อยู่ในระดับคุณภาพดี

ผลการประเมินด้านคุณภาพแยกย่อยระดับความคิดเห็นด้านรูปแบบความสวยงาม พบว่าแบบร่างที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แบบร่างที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 รองลงมาแบบร่างที่ 5 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 แบบร่างที่ 8 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 แบบร่างที่ 9 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 และแบบร่างที่ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 ตามลำดับ

นอกจากนั้นแบบร่างที่ 3,4,6,10,7 ยังพบว่ามีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันดังนี้ แบบร่างที่ 3 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 แบบร่างที่ 4 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 แบบร่างที่ 6 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 แบบร่างที่ 10 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 และแบบร่างที่ 7 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.99 ตามลำดับ

ตาราง 19 สรุปรวมการแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านเอกลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรม

การประเมินด้านคุณภาพ		N = 100	
ด้านเอกลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับคุณภาพ
แบบร่างที่			
แบบร่างที่ 1	4.17	.81	ระดับคุณภาพดี
แบบร่างที่ 2	4.31	.84	ระดับคุณภาพดี
แบบร่างที่ 3	3.61	.66	ระดับคุณภาพดี
แบบร่างที่ 4	3.39	.80	ระดับคุณภาพปานกลาง
แบบร่างที่ 5	4.11	1.04	ระดับคุณภาพดี
แบบร่างที่ 6	3.34	.88	ระดับคุณภาพปานกลาง
แบบร่างที่ 7	2.81	.95	ระดับคุณภาพปานกลาง
แบบร่างที่ 8	4.02	.89	ระดับคุณภาพดี
แบบร่างที่ 9	3.85	.83	ระดับคุณภาพดี
แบบร่างที่ 10	3.32	.90	ระดับคุณภาพปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวมแบบร่างที่ 1-10	3.69	0.86	ระดับคุณภาพดี

จากตาราง 19 พบว่า การประเมินด้านคุณภาพด้านเอกลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรมของการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าไทยทรงดำโดยสีย้อมธรรมชาติจากเมล็ดคำแสด บ้านวังน้ำ ตำบลวังยาง อำเภอลองขลุ จังหวัดกำแพงเพชร ค่าเฉลี่ยรวมแบบร่างที่ 1-10 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 อยู่ในระดับคุณภาพดี

ผลการประเมินด้านคุณภาพแยกย่อยระดับความคิดเห็นด้านเอกลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรม แบบร่างที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แบบร่างที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 รองลงมาแบบร่างที่ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 แบบร่างที่ 5 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 แบบร่างที่ 8 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 และแบบร่างที่ 9 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 ตามลำดับ

นอกจากนั้นแบบร่างที่ 3,4,6,10,7 ยังพบว่ามีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันดังนี้ แบบร่างที่ 3 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 แบบร่างที่ 4 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.39 แบบร่างที่ 6 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 แบบร่างที่ 10 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.32 และแบบร่างที่ 7 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.81 ตามลำดับ

ตาราง 20 สรุปรวมการแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านประโยชน์ใช้สอย

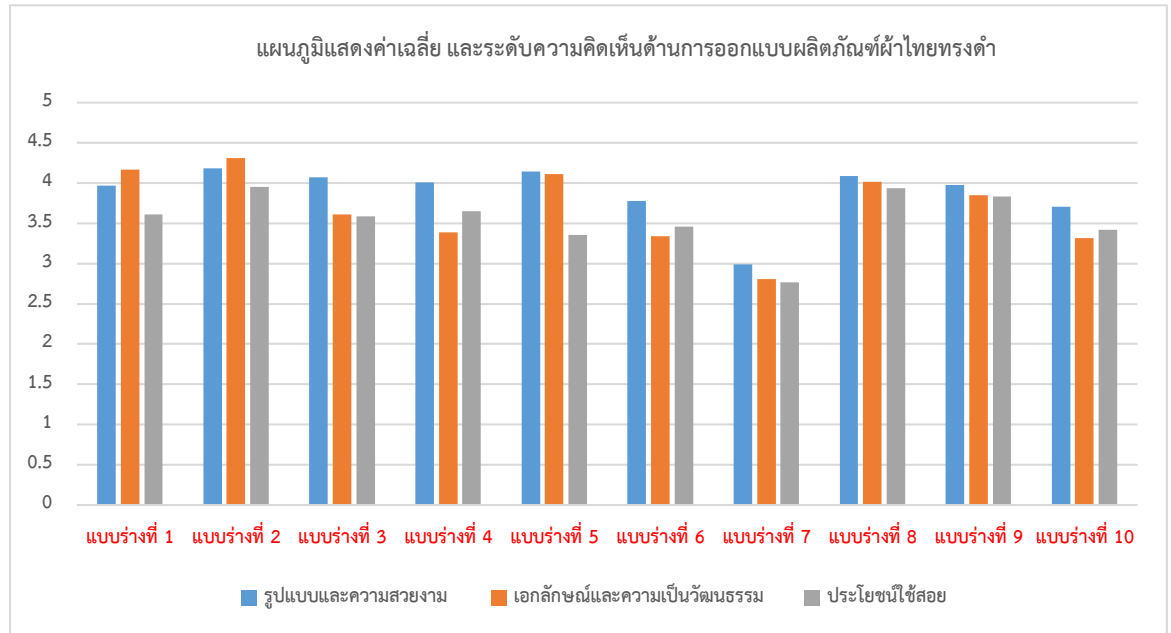
การประเมินด้านคุณภาพ ด้านประโยชน์ใช้สอย แบบร่างที่	N = 100		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับคุณภาพ
แบบร่างที่ 1	3.61	.81	ระดับคุณภาพดี
แบบร่างที่ 2	3.95	.88	ระดับคุณภาพดี
แบบร่างที่ 3	3.59	.71	ระดับคุณภาพดี
แบบร่างที่ 4	3.65	.73	ระดับคุณภาพดี
แบบร่างที่ 5	3.36	1.14	ระดับคุณภาพปานกลาง
แบบร่างที่ 6	3.46	.92	ระดับคุณภาพปานกลาง
แบบร่างที่ 7	2.77	.90	ระดับคุณภาพปานกลาง
แบบร่างที่ 8	3.94	.86	ระดับคุณภาพดี
แบบร่างที่ 9	3.83	.92	ระดับคุณภาพดี
แบบร่างที่ 10	3.42	.77	ระดับคุณภาพปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวมแบบร่างที่ 1-10	3.56	0.86	ระดับคุณภาพดี

จากตาราง 20 พบว่า การประเมินด้านคุณภาพด้านประโยชน์ใช้สอย ของการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าไทยทรงดำโดยสีย้อมธรรมชาติจากเมล็ดคำแสด บ้านวังน้ำ ตำบลวังยาง อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร ค่าเฉลี่ยรวมแบบร่างที่ 1-10 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 อยู่ในระดับคุณภาพดี

ผลการประเมินด้านคุณภาพแยกย่อยด้านระดับความคิดเห็นด้านประโยชน์ใช้สอย พบว่าแบบร่างที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แบบร่างที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 รองลงมาแบบร่างที่ 8 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 แบบร่างที่ 9 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 แบบร่างที่ 4 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 และแบบร่างที่ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 ตามลำดับ

นอกจากนั้นแบบร่างที่ 3, 6, 5, 10, 7 ยังพบว่ามีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันดังนี้ แบบร่างที่ 3 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 แบบร่างที่ 6 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 แบบร่างที่ 5 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.36 แบบร่างที่ 10 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 และแบบร่างที่ 7 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.77 ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและระดับความคิดเห็นด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าไทยทรงดำ

โดยสรุป ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าไทยทรงดำประเมินด้านคุณภาพ แบบร่างที่ต้องการจำนวน 5 แบบ พบว่า แบบร่างที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือแบบร่างที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 รองลงมาแบบร่างที่ 8 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 แบบร่างที่ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 แบบร่างที่ 9 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 และแบบร่างที่ 5 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 ตามลำดับ

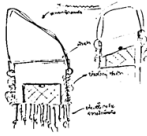
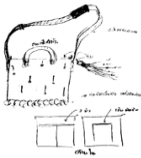
ทั้งนี้ผลการประเมินด้านคุณภาพแยกย่อยด้านระดับความคิดเห็นด้านรูปแบบความสวยงาม พบว่า แบบร่างที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แบบร่างที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 รองลงมาแบบร่างที่ 5 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 แบบร่างที่ 8 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 แบบร่างที่ 9 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 และแบบร่างที่ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 ตามลำดับ

ผลการประเมินด้านคุณภาพแยกย่อยด้านระดับความคิดเห็นด้านเอกลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรม พบว่า แบบร่างที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แบบร่างที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 รองลงมาแบบร่างที่ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 แบบร่างที่ 5 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 แบบร่างที่ 8 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 และแบบร่างที่ 9 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 ตามลำดับ

ผลการประเมินด้านคุณภาพแยกย่อยด้านระดับความคิดเห็นด้านด้านประโยชน์ใช้สอย พบว่า แบบร่างที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แบบร่างที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 รองลงมาแบบร่างที่ 8 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 แบบร่างที่ 9 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 แบบร่างที่ 4 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 และแบบร่างที่ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 ตามลำดับ

ตาราง 21 การวิเคราะห์การสร้างมูลค่าเพิ่มผ้าไทยทรงดำโดยสีย้อมธรรมชาติจากเมล็ดกาแฟ

การประเมินคุณภาพด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าไทยทรงดำโดยสีย้อมธรรมชาติจากเมล็ดกาแฟ ของบ้านวังน้ำ ตำบลวังยาง อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับที่ 1- 10 ในแต่ละด้าน และนำผลเมื่อพิจารณาเป็นรายแบบร่างที่ต้องการ จำนวน 5 แบบ 5 อันดับ พบว่า

แบบร่างที่	รูปแบบและความงดงาม	เอกลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรม	ประโยชน์ใช้สอย	ค่าเฉลี่ยรวม	รูปแบบ
2	4.18 (อันดับ 1)	4.31 (อันดับ 1)	3.95 (อันดับ 1)	4.15 (อันดับ 1)	 แบบที่ 1
8	4.09 (อันดับ 3)	4.02 (อันดับ 4)	3.94 (อันดับ 2)	4.02 (อันดับ 2)	 แบบที่ 2
1	3.97 (อันดับ 5)	4.17 (อันดับ 2)	3.61 (อันดับ 5)	3.92 (อันดับ 3)	 แบบที่ 3
9	3.98 (อันดับ 4)	3.95 (อันดับ 5)	3.83 (อันดับ 3)	3.89 (อันดับ 4)	 แบบที่ 4
5	4.14 (อันดับ 2)	4.11 (อันดับ 3)	3.36 (อันดับ 9)	3.87 (อันดับ 5)	 แบบที่ 5

จากตาราง 21 แบบที่ 1 แบบร่างที่ 2 มีการประเมินด้านคุณภาพได้ค่าเฉลี่ยสูงสุดใน ทุก ๆ ด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 4.15 ระดับคุณภาพดี

โดยสรุปผลข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มประชากรผู้บริโภครวม และกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มไทยทรงดำ จำนวน 100 คน พบว่า แบบร่างที่ 2 เป็นแบบร่างที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 4.15 เป็นชุดลาลองผู้ชายมีรูปแบบและความสวยงาม มีจุดเด่น น่าสนใจ การลงตัวเป็นหนึ่งเดียว มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.18 โดยด้านเอกลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรมได้ออกแบบเป็นเอกลักษณ์แสดงถึง วัฒนธรรม ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.31 และด้านประโยชน์ใช้สอยตอบสนองต่อความต้องการ สามารถใช้งานได้หลากหลาย ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.95 เพราะชุดลาลองผู้ชายเป็นชุดที่คงเอกลักษณ์ไทยทรงดำ สามารถใส่งานประเพณีได้ โดยค่าเฉลี่ยที่ได้จึงส่งผลให้ค่าเฉลี่ยสูงสุดในทุกทุกด้าน

แบบที่ 2 แบบร่างที่ 8 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 เป็นกระเป๋าย่าม โดยมีรูปแบบและความสวยงาม มีจุดเด่น น่าสนใจ การลงตัวเป็นหนึ่งเดียว มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.09 (อันดับ 3) มีด้านเอกลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรมได้ออกแบบเป็นเอกลักษณ์แสดงถึงวัฒนธรรม ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.02 (อันดับ 4) และด้านประโยชน์ใช้สอยตอบสนองต่อความต้องการ สามารถใช้งานได้หลากหลาย ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.94 (อันดับ 2) เพราะ มีเอกลักษณ์ของไทยทรงดำ พบว่าในแบบร่างที่ 8 คำนึงเน้นการใช้สอยตอบสนองความต้องการ สามารถใช้งานได้หลากหลาย ค่าเฉลี่ย 3.94 มาเป็นอันดับที่ 2 จาก 10 อันดับ

แบบที่ 3 แบบร่างที่ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 เป็นชุดลาลองผู้หญิงเหมาะสมสำหรับใส่งานทั่ว ๆ ไป โดยมีรูปแบบและความสวยงาม มีจุดเด่น น่าสนใจ การลงตัวเป็นหนึ่งเดียว มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.97 (อันดับ 5) มีด้านเอกลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรมได้ออกแบบเป็นเอกลักษณ์แสดงถึง วัฒนธรรม ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.17 (อันดับ 2) และด้านประโยชน์ใช้สอยตอบสนองต่อความต้องการ สามารถใช้งานได้หลากหลาย ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.61 (อันดับ 5) พบว่าในแบบร่างที่ 1 ให้คำนึงถึงความเป็นเอกลักษณ์และแสดงถึงวัฒนธรรม ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.17 มาเป็นอันดับที่ 2 จาก 10 อันดับ

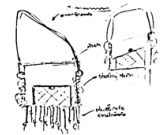
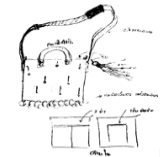
แบบที่ 4 แบบร่างที่ 9 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 เป็นกระเป๋าย่าม มีความเป็นเอกลักษณ์ของ ไทยทรงดำ มีประโยชน์ใช้สอยดีเหมาะกับการใช้งาน โดยมีรูปแบบและความสวยงาม มีจุดเด่น น่าสนใจ การลงตัวเป็นหนึ่งเดียว มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.98 (อันดับ 4) มีด้านเอกลักษณ์และความเป็น วัฒนธรรมได้ออกแบบเป็นเอกลักษณ์แสดงถึงวัฒนธรรม ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.85 (อันดับ 5) และด้าน ประโยชน์ใช้สอยตอบสนองต่อความต้องการ สามารถใช้งานได้หลากหลาย ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.83

(อันดับ 3) พบว่าในแบบร่างที่ 9 คำนึงถึงด้านประโยชน์ใช้สอยตอบสนองต่อความต้องการ สามารถใช้งานได้หลากหลาย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 มาเป็นอันดับที่ 3 จาก 10 อันดับ

- เมื่อเปรียบเทียบ แบบที่ 2 และแบบที่ 4 พบว่า กระเป๋าย่อม ออกแบบให้คำนึงถึงการใช้สอยตอบสนองความต้องการ สามารถใช้งานได้หลากหลาย ทั้งสองแบบ โดยแบบที่ 2 และแบบที่ 4 ความสวยงาม และจุดสนใจที่แตกต่างกัน ตามความต้องการของกลุ่มประชากรผู้บริโภค และกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มไทยทรงดำ จำนวน 100 คน แต่ยังคงเป็นเอกลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรมไว้ทั้งสองแบบ

แบบที่ 5 แบบร่างที่ 5 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 เสื้อคลุมด้วยยาวเหมาะสมกับงานประเพณี มีประโยชน์ใช้สอยดีเหมาะกับการใช้งาน โดยมีรูปแบบและความสวยงาม มีจุดเด่น น่าสนใจ การลงตัวเป็นหนึ่งเดียว มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.14 (อันดับ 2) มีด้านเอกลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรมได้ออกแบบเป็นเอกลักษณ์แสดงถึงวัฒนธรรม ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.11 (อันดับ 3) และด้านประโยชน์ใช้สอยตอบสนองต่อความต้องการ สามารถใช้งานได้หลากหลาย ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.36 (อันดับ 9) พบว่าในแบบร่างที่ 5 คำนึงถึงมีรูปแบบและความสวยงาม มีจุดเด่น น่าสนใจ การลงตัวเป็นหนึ่งเดียว มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.14 มาเป็นอันดับที่ 2 จาก 10 อันดับ

ตาราง 22 สรุปผลการประเมินความคิดเห็นและความพึงพอใจการออกแบบร่างผลิตภัณฑ์ผ้าไทยทรงดำ

แบบร่างที่	รูปแบบ	ผลการประเมินความคิดเห็นและความพึงพอใจการออกแบบร่างผลิตภัณฑ์ผ้าไทยทรงดำ
2	แบบที่ 1	-ให้มีรูปแบบและความงดงาม มีเอกลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรม และประโยชน์ใช้สอย
8	แบบที่ 2	-ให้มีประโยชน์การใช้สอยตอบสนองความต้องการสามารถใช้กับงานได้หลากหลาย
1	แบบที่ 3	-ให้มีเอกลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรม ออกแบบให้มีความเป็นเอกลักษณ์แสดงถึงวัฒนธรรม
9	แบบที่ 4	-ให้มีประโยชน์การใช้สอยตอบสนองความต้องการสามารถใช้กับงานได้หลากหลาย
5	แบบที่ 5	-ให้มีรูปแบบและความงดงาม มีจุดเด่น น่าสนใจ การลงตัวเป็นหนึ่งเดียว

ตอนที่ 2 ข้อมูลประยุกต์ใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ต้องการพัฒนา 5 แบบ

1. ข้อมูลประยุกต์ใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ

การประเมินด้านคุณภาพด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าไทยทรงดำโดยสีย้อมธรรมชาติ จากเมล็ดคำแสด ของบ้านวังน้ำ ตำบลวังยาง อำเภอลองขลุ้ง จังหวัดกำแพงเพชร ได้นำผลสรุปการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อใช้เป็นข้อมูลในขั้นตอนการออกแบบ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มผ้าไทยทรงดำโดยสีย้อมธรรมชาติ จากเมล็ดคำแสด ในรูปแบบที่ต้องการ จำนวน 5 แบบ โดยมีขั้นตอนการนำเสนอความคิดแบบร่างจนถึงการออกแบบที่สมบูรณ์ต่อผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการผ้าไทยทรงดำ ดังนี้

1. นายภาสกร แสงด้วง ข้ามสาม

นักออกแบบเครื่องแต่งกายร้านม่อฮ่อมแพร์ (ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไทย)

2. นายอนันนะ จันทราภิรมย์

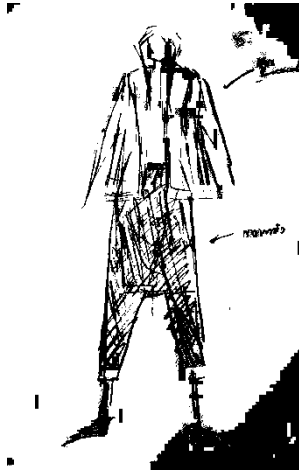
รองประธานศูนย์วัฒนธรรมไทดำบ้านวังน้ำ

3. นางคณิง ขาววังซ้อง

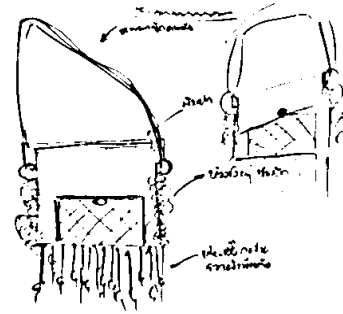
ประธานกลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าไทดำ

การนำเสนอแนวความคิด (Concept)

ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านผ้าไทยทรงดำ ได้นำเสนอแนวความคิดในการออกแบบชุดลำลองผู้ชาย ชุดลำลองผู้หญิง ชุดเสื้อคลุมยาวและกระเป๋าย่อม 2 ใบ โดยได้แรงบันดาลใจจากการใช้ชีวิตตามอัตลักษณ์วิถี ของวัฒนธรรมชาวไทยทรงดำ ที่อพยพมาจากเมืองแก่งลุ่มแม่น้ำดำและแม่น้ำแดงในประเทศเวียดนามเหนือ ผู้วิจัยจึงได้นำเอาสีดำและสีแดงมาเล่าเรื่อง เพื่อให้นึกถึงถิ่นที่มาแต่ในอดีต และผูกเรื่องราว โดยการนำเอาลวดลายต่าง ๆ ในท้องถิ่นมาตกแต่ง บนตัวเสื้อผ้า และกระเป๋าเพื่อเล่าถึง พื้นที่ที่อยู่อาศัยแสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ ความเชื่อต่าง ๆ ตามความศรัทธาชาวไทยทรงดำ และใช้เทคนิคการตัดต่อผ้า เพื่อให้เกิดความสนุก บนเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ให้มีความทันสมัยโดยไม่หลงลืมความเป็นชาติพันธุ์ของตนเอง สีที่ใช้ได้จากธรรมชาติประเภทพืชในท้องถิ่นคือเมล็ดคำแสด ย้อมผ้าเพื่อนำมาสร้างมูลค่าเพิ่มให้มีสีสันสวยงามบนพื้นผ้า สวย เท่ แปลกตาชวนมอง พร้อมทั้งมีความทันสมัยแต่ยังคงเอกลักษณ์ความเป็นตัวตนดั้งเดิมของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำไว้ได้อย่างเหมาะสม ดังนี้

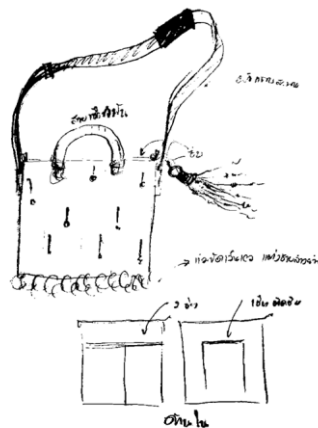
แบบที่ 1 ชุดลำลองผู้ชาย

แบบที่ 2 กระเป๋าย่อม

แบบที่ 3 ชุดลำลองผู้หญิง

แบบที่ 4 กระเป๋าย่อม

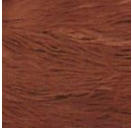
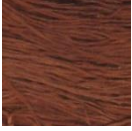
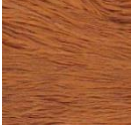
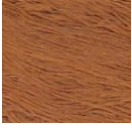

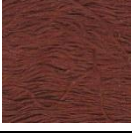
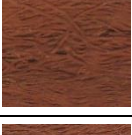
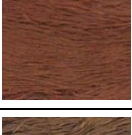
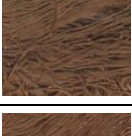
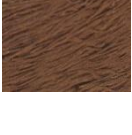
แบบที่ 5 เสื้อคลุมยาว

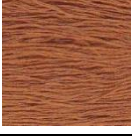
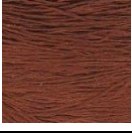
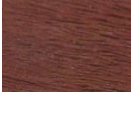
2. การวิเคราะห์สีธรรมชาติจากเมล็ดคำแสด

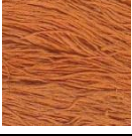
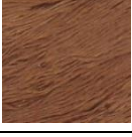
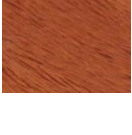
การวิเคราะห์สีธรรมชาติจากเมล็ดคำแสด ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปัทมาพร วงศ์แสงเทียน เป็นกระบวนการเพิ่มจำนวนเจดสีย้อมธรรมชาติบนเส้นไหมด้วยเมล็ดคำแสด และเป็นการย้อมเส้นไหม ด้วยน้ำย้อมสีจากเมล็ดคำแสดร่วมกับพืช 5 ชนิด คือ เปลือกประดู่ เปลือกยางนา ไม้ฝาง เปลือกจั่ว และดอกอัญชัน ผลจากการย้อมสีจะได้ตัวอย่างเส้นไหมตามเงื่อนไขการย้อมทั้งหมด จะได้เจดสีของเส้นไหมจำนวน 63 ตัวอย่าง ดังตารางที่ 2.17

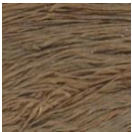
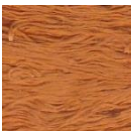
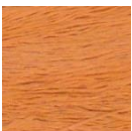
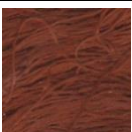
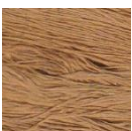
ตาราง 23 เจดสีของเส้นไหมจากกระบวนการเพิ่มจำนวนเจดสีย้อมธรรมชาติบนเส้นไหมด้วยเมล็ดคำแสด

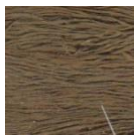
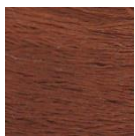
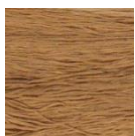
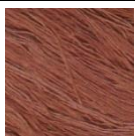
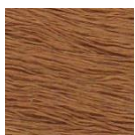
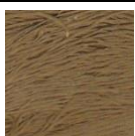
ลำดับที่	ขั้นตอนการย้อม	สีเส้นไหมย้อมเจดสี
1	น้ำย้อมเมล็ดคำแสด	
2	น้ำย้อมเมล็ดคำแสดผสมสารส้ม 0.05% ตามด้วยน้ำย้อมเปลือกประดู่ผสมกับสารส้ม 0.05%	
3	น้ำย้อมเมล็ดคำแสดผสม Cu 0.5% ตามด้วยน้ำย้อมเปลือกประดู่ผสมกับสารส้ม 0.05%	
4	น้ำย้อมเมล็ดคำแสดผสมสารส้ม 0.05% ตามด้วยน้ำย้อมเปลือกประดู่ผสมกับ Cu 0.5%	
5	น้ำย้อมเมล็ดคำแสดผสม Cu 0.5% ตามด้วยน้ำย้อมเปลือกประดู่ผสมกับ Cu 0.5%	
6	น้ำย้อมเมล็ดคำแสดผสมสารส้ม 0.05% ตามด้วยน้ำย้อมยางนาผสมกับสารส้ม 0.05%	
7	น้ำย้อมเมล็ดคำแสดผสม Cu 0.5% ตามด้วยน้ำย้อมยางนาผสมกับสารส้ม 0.05%	

8	น้ำย้อมเม리트คำแสดผสมสารส้ม 0.05% ตามด้วยน้ำย้อมยางนาผสมกับ Cu 0.5%	
9	น้ำย้อมเม리트คำแสดผสม Cu 0.5% ตามด้วยน้ำย้อมยางนาผสมกับ Cu 0.5%	
10	น้ำย้อมเม리트คำแสดผสมสารส้ม 0.05% ตามด้วยน้ำย้อมไม้ฝางผสมกับสารส้ม 0.05%	
11	น้ำย้อมเม리트คำแสดผสม Cu 0.5% ตามด้วยน้ำย้อมไม้ฝางผสมกับสารส้ม 0.05%	
12	น้ำย้อมเม리트คำแสดผสมสารส้ม 0.05% ตามด้วยน้ำย้อมไม้ฝางผสมกับ Cu 0.5%	
13	น้ำย้อมเม리트คำแสดผสม Cu 0.5% ตามด้วยน้ำย้อมไม้ฝางผสมกับ Cu 0.5%	
14	น้ำย้อมเม리트คำแสดผสมสารส้ม 0.05% ตามด้วยน้ำย้อมเปลือกจิ้งหรีดผสมกับสารส้ม 0.05%	
15	น้ำย้อมเม리트คำแสดผสม Cu 0.5% ตามด้วยน้ำย้อมเปลือกจิ้งหรีดผสมกับสารส้ม 0.05%	
16	น้ำย้อมเม리트คำแสดผสมสารส้ม 0.05% ตามด้วยน้ำย้อมเปลือกจิ้งหรีดผสมกับ Cu 0.5%	
17	น้ำย้อมเม리트คำแสดผสม Cu 0.5% ตามด้วยน้ำย้อมเปลือกจิ้งหรีดผสมกับ Cu 0.5%	
18	น้ำย้อมเม리트คำแสดผสมสารส้ม 0.05% ตามด้วยน้ำย้อมดอกอัญชันผสมกับสารส้ม 0.05%	
19	น้ำย้อมเม리트คำแสดผสม Cu 0.5% ตามด้วยน้ำย้อมดอกอัญชันผสมกับสารส้ม 0.05%	

20	น้ำย้อมเมล็ดคำแสดผสมสารส้ม 0.05% ตามด้วยน้ำย้อมดอกอัญชันผสมกับ Cu 0.5%	
21	น้ำย้อมเมล็ดคำแสดผสม Cu 0.5% ตามด้วยน้ำย้อมดอกอัญชันผสมกับ Cu 0.5%	
22	น้ำย้อมเปลือกประดู่ผสมกับสารส้ม 0.05% ตามด้วยน้ำย้อมเมล็ดคำแสดผสมสารส้ม 0.05%	
23	น้ำย้อมเปลือกประดู่ผสมกับสารส้ม 0.05% ตามด้วยน้ำย้อมเมล็ดคำแสดผสม Cu 0.5%	
24	น้ำย้อมเปลือกประดู่ผสมกับ Cu 0.5% ตามด้วยน้ำย้อมเมล็ดคำแสดผสมสารส้ม 0.05%	
25	น้ำย้อมเปลือกประดู่ผสมกับ Cu 0.5% ตามด้วยน้ำย้อมเมล็ดคำแสดผสม Cu 0.5%	
26	น้ำย้อมยางนาผสมกับสารส้ม 0.05% ตามด้วยน้ำย้อมเมล็ดคำแสดผสมสารส้ม 0.05%	
27	น้ำย้อมยางนาผสมกับสารส้ม 0.05% ตามด้วยน้ำย้อมเมล็ดคำแสดผสม Cu 0.5%	
28	น้ำย้อมยางนาผสมกับ Cu 0.5% ตามด้วยน้ำย้อมเมล็ดคำแสดผสมสารส้ม 0.05%	
29	น้ำย้อมยางนาผสมกับ Cu 0.5% ตามด้วยน้ำย้อมเมล็ดคำแสดผสม Cu 0.5%	
30	น้ำย้อมไม้ฝางผสมกับสารส้ม 0.05% ตามด้วยน้ำย้อมเมล็ดคำแสดผสมสารส้ม 0.05%	
31	น้ำย้อมไม้ฝางผสมกับสารส้ม 0.05% ตามด้วยน้ำย้อมเมล็ดคำแสดผสม Cu 0.5%	

32	น้ำย้อมไม้ฝางผสมกับ Cu 0.5% ตามด้วยน้ำย้อมเมิลด์คำแสดงผสมสารส้ม 0.05%	
33	น้ำย้อมไม้ฝางผสมกับ Cu 0.5% ตามด้วยน้ำย้อมเมิลด์คำแสดงผสม Cu 0.5%	
34	น้ำย้อมเปลือกจิ้งหรีดผสมกับสารส้ม 0.05% ตามด้วยน้ำย้อมเมิลด์คำแสดงผสมสารส้ม 0.05%	
35	น้ำย้อมเปลือกจิ้งหรีดผสมกับสารส้ม 0.05% ตามด้วยน้ำย้อมเมิลด์คำแสดงผสม Cu 0.5%	
36	น้ำย้อมเปลือกจิ้งหรีดผสมกับ Cu 0.5% ตามด้วยน้ำย้อมเมิลด์คำแสดงผสมสารส้ม 0.05%	
37	น้ำย้อมเปลือกจิ้งหรีดผสมกับ Cu 0.5% ตามด้วยน้ำย้อมเมิลด์คำแสดงผสม Cu 0.5 %	
38	น้ำย้อมดอกอัญชันผสมกับสารส้ม 0.05% ตามด้วยน้ำย้อมเมิลด์คำแสดงผสมสารส้ม 0.05%	
39	น้ำย้อมดอกอัญชันผสมกับสารส้ม 0.05% ตามด้วยน้ำย้อมเมิลด์คำแสดงผสม Cu 0.5%	
40	น้ำย้อมดอกอัญชันผสมกับ Cu 0.5% ตามด้วยน้ำย้อมเมิลด์คำแสดงผสมสารส้ม 0.05%	
41	น้ำย้อมดอกอัญชันผสมกับ Cu 0.5% ตามด้วยน้ำย้อมเมิลด์คำแสดงผสม Cu 0.5%	
42	น้ำย้อมเมิลด์คำแสดง สารส้ม 0.05%	
43	น้ำย้อมเมิลด์คำแสดง (50%) ผสมกับน้ำย้อมเปลือกประดู่ผสมกับสารส้ม 0.05%	

44	น้ำย้อมเมิลด์คำแสด (50%) ผสมกับน้ำย้อมยางนาผสมกับสารส้ม 0.05%	
45	น้ำย้อมเมิลด์คำแสด (50%) ผสมกับน้ำย้อมไม้ฝางผสมกับสารส้ม 0.05%	
46	น้ำย้อมเมิลด์คำแสด (50%) ผสมกับน้ำย้อมเปลือกจิ้งหวผสมกับสารส้ม 0.05%	
47	น้ำย้อมเมิลด์คำแสด (50%) ผสมกับน้ำย้อมดอกอัญชันผสมกับสารส้ม 0.05%	
48	น้ำย้อมเมิลด์คำแสด (70%) ผสมกับน้ำย้อมเปลือกประตูผสมกับสารส้ม 0.05%	
49	น้ำย้อมเมิลด์คำแสด (70%) ผสมกับน้ำย้อมยางนาผสมกับสารส้ม 0.05%	
50	น้ำย้อมเมิลด์คำแสด (70%) ผสมกับน้ำย้อมเปลือกจิ้งหวผสมกับสารส้ม 0.05%	
51	น้ำย้อมเมิลด์คำแสด (70%) ผสมกับน้ำย้อมไม้ฝางผสมกับสารส้ม 0.05%	
52	น้ำย้อมเมิลด์คำแสด (70%) ผสมกับน้ำย้อมดอกอัญชันผสมกับสารส้ม 0.05%	
53	น้ำย้อมเมิลด์คำแสด Cu 0.5%	
54	น้ำย้อมเมิลด์คำแสด (50%) ผสมกับน้ำย้อมเปลือกประตูผสมกับ Cu 0.5%	
55	น้ำย้อมเมิลด์คำแสด (50%) ผสมกับน้ำย้อมยางนาผสมกับ Cu 0.5%	

56	น้ำย้อมเมล็ดคำแสด (50%) ผสมกับน้ำย้อมไม้ฝางผสมกับ Cu 0.5%	
57	น้ำย้อมเมล็ดคำแสด (50%) ผสมกับน้ำย้อมเปลือกจิ้งผผสมกับ Cu 0.5%	
58	น้ำย้อมเมล็ดคำแสด (50%) ผสมกับน้ำย้อมดอกอัญชันผสมกับ Cu 0.5%	
59	น้ำย้อมเมล็ดคำแสด (70%) ผสมกับน้ำย้อมเปลือกประตูผสมกับ Cu 0.5%	
60	น้ำย้อมเมล็ดคำแสด (70%) ผสมกับน้ำย้อมยางนาผสมกับ Cu 0.5%	
61	น้ำย้อมเมล็ดคำแสด (70%) ผสมกับน้ำย้อมเปลือกจิ้งผผสมกับ Cu 0.5%	
62	น้ำย้อมเมล็ดคำแสด (70%) ผสมกับน้ำย้อมไม้ฝางผสมกับ Cu 0.5%	
63	น้ำย้อมเมล็ดคำแสด (70%) ผสมกับน้ำย้อมดอกอัญชันผสมกับ Cu 0.5%	

สรุป การเพิ่มมูลค่าผ้าไทยทรงดำโดยสีย้อมธรรมชาติจากเมล็ดคำแสด ของบ้านวังน้ำ ตำบลวังยาง อำเภอลองขลุ้ง จังหวัดกำแพงเพชร ได้นำไปสู่การออกแบบ โดยการนำเสนอแนวคิด (Concept) ของผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านผ้าไทยทรงดำทั้ง 3 ท่าน จำนวน 5 แบบ และเพื่อเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มทางการตลาด ให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มประชากรผู้บริโภค ที่ต้องการให้มีรูปแบบ ความงดงาม มีเอกลักษณ์ ความเป็นวัฒนธรรม และประโยชน์ใช้สอย และได้เพิ่มมูลค่าผ้าไทยทรงดำจากสีย้อมธรรมชาติจากเมล็ดคำแสด โดยกระบวนการเพิ่มจำนวนเฉดสีย้อมธรรมชาติบนเส้นไหมด้วยเมล็ดคำแสดเป็นการย้อมเส้นไหม ทั้งนี้เพื่อให้มีสีสันสวยงามบนผืนผ้า สวย เท่ แปลกตาชวนมอง พร้อมทั้งมีความทันสมัย เพื่อนำมาสร้างมูลค่าเพิ่มทางการตลาด แต่ยังคงเอกลักษณ์ ความเป็นตัวตนดั้งเดิมของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำไว้ได้อย่างเหมาะสม

ตอนที่ 3 ข้อมูลผลการถ่ายทอดความรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์

จากการเก็บรวบรวมข้อมูล การเพิ่มมูลค่าผ้าไทยทรงดำโดยสื้อมัธยมศึกษาจากเมล็ดคำแสด ของบ้านวังน้ำ ตำบลวังยาง อำเภอลองขลุ จังหวัดกำแพงเพชร ในด้านบริบทชุมชนและเก็บข้อมูล จากแบบสอบถาม โดยการสัมภาษณ์กลุ่มประชากรผู้บริโภคร และกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มไทยทรงดำ จำนวน 100 คน บนความต้องการของกลุ่มไทยทรงดำและกลุ่มประชากรผู้บริโภคร ที่ต้องการให้มี รูปแบบและความงดงาม มีเอกลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรม และประโยชน์ใช้สอย เพื่อสอดคล้อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นและตลาด นำไปสู่ขั้นตอนการออกแบบ โดยการนำเสนอแนวความคิด (Concept) ของผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านผ้าไทยทรงดำ ทั้ง 3 ท่าน จำนวน 5 แบบ และสร้าง มูลค่าเพิ่มผ้าไทยทรงดำโดยสื้อมัธยมศึกษาจากเมล็ดคำแสด ซึ่งสิ่งที่ใช้ได้จากธรรมชาติประเพณีใน ท้องถิ่นคือเมล็ดคำแสดย้อมผ้าเพื่อนำมาสร้างมูลค่าเพิ่มทางการตลาดให้มีสีสันสวยงามบนพื้นผ้า พร้อมทั้งมีความทันสมัยแต่ยังคงเอกลักษณ์ความเป็นตัวตนดั้งเดิมของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำไว้ได้ อย่างเหมาะสม ตามความต้องการกลุ่มประชากรผู้บริโภคร และกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มไทยทรงดำ

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลเพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ย้อมสีธรรมชาติ จากเมล็ดคำแสดของไทยทรงดำให้กับกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มไทยทรงดำบ้านวังน้ำ ตำบลวังยาง อำเภอลองขลุ จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 10 ราย โดยทำการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ และจัดเวทีในการ สรุปรบทเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ และนำไปพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าต่อไป

จัดเวทีชุมชนถ่ายทอดองค์ความรู้

ดำเนินการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอ จำนวน 10 ราย โดย คัดเลือกเฉพาะเจาะจง ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้เรื่องการตัดเย็บผ้าเป็นเบื้องต้น โดยใช้กระบวนการแบบมี ส่วนร่วม วางแผน การตัดสินใจ และการประเมินผลร่วมกัน และสรุปผลการเรียนรู้

กิจกรรมที่ 1 การถ่ายทอดความรู้เรื่องผ้าย้อมสีจากเมล็ดคำแสด

ผู้เชี่ยวชาญถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องผ้าย้อมสีจากเมล็ดคำแสด การนำเมล็ดคำแสดผสม ร่วมกับพืช 5 ชนิด คือ เปลือกประดู่ เปลือกยางนา ไม้ฝาง เปลือกจ๊ว และดอกอัญชัน จะได้เฉดสี ของเส้นไหมจำนวน 63 ตัวอย่าง และการสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลิตภัณฑ์จากผ้า

สถานที่ ศูนย์วัฒนธรรมไทดำ บ้านวังน้ำ ตำบลวังยาง อำเภอลองขลุ จังหวัดกำแพงเพชร

วัตถุประสงค์ เพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ย้อมสีธรรมชาติจาก เมล็ดคำแสดของไทยทรงดำ

เครื่องมือที่ใช้ 1. กระดาษคลิปชาร์ต 2. เครื่องเขียน ปากกา ปากกาสี 3. Power point 4. ผ้าฝ้ายย้อมสีจากเมล็ดคำแสด 5. ผ้าฝ้ายสีดำของไทยทรงดำ

วิธีการ

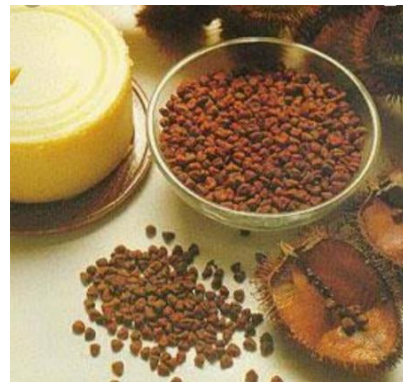
1. ความรู้เบื้องต้นการย้อมสีจากธรรมชาติ ข้อดีและข้อเสียการย้อมสีจากธรรมชาติ
2. การถ่ายทอดความรู้เบื้องต้นนำเมล็ดคำแสดจากธรรมชาติ นำมาย้อมผ้าเป็นสี และการนำเมล็ดคำแสดร่วมกับพืช 5 ชนิด คือ เปลือกประตู เปลือกยางนา ไม้ฝาง เปลือกจั่ว และดอกอัญชัน จะได้เฉดสีจำนวน 63 เฉด
3. ศึกษากระบวนการย้อมสีธรรมชาติที่ “กลุ่มทอผ้าย้อมสีธรรมชาติ บ้านหนองจอกพัฒนา” ตำบลท่ามะเขือ อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร

สรุปผลการเรียนรู้

1. กลุ่มไทยทรงดำบ้านวังน้ำ จำนวน 10 ราย ได้ความรู้เบื้องต้นกระบวนการย้อมสีจากธรรมชาติ ข้อดี และข้อเสียการย้อมสีจากธรรมชาติ
2. กลุ่มไทยทรงดำบ้านวังน้ำ จำนวน 10 ราย ได้รับความรู้จากการย้อมสีเมล็ดคำแสดจากวัสดุธรรมชาติในท้องถิ่น ได้หลากหลายสี โดยสามารถเอาเมล็ดคำแสดไปผสมกับพืชอื่นได้สีที่แตกต่างกัน อีกทั้งเข้าใจเรียนรู้เรื่องสี การเก็บพืชมาใช้ในการย้อม ตามฤดูกาล เวลาเช้า กลางวัน เย็น มีผลทำให้สีย้อมเปลี่ยนไปได้
3. กลุ่มไทยทรงดำบ้านวังน้ำ จำนวน 10 ราย ได้เรียนรู้การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ได้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค จากวัสดุธรรมชาติสอดคล้องกับวิถีวัฒนธรรม ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบ การตกแต่งผ้าเพื่อสร้างมูลค่าให้กับเสื้อผ้าที่ดูธรรมดาให้มีสีสันน่าใช้มากขึ้น เป็นการลดต้นทุนการผลิต โดยใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่นนำมาผลิต เกิดมูลค่าเพิ่มในตัวสินค้าสามารถตั้งราคาขายกับผลิตภัณฑ์ที่จัดทำได้อย่างดีเยี่ยม

ภาพประกอบ 1 ต้นคำแสด

ภาพประกอบ 2 ผลและเมล็ดคำแสด

ภาพประกอบ 3 ศึกษาดูงานกลุ่มทอผ้า ภาพประกอบ 4 กระบวนการทอผ้าจากสีธรรมชาติ

ภาพประกอบ 5 อุปกรณ์การย้อมสี

ภาพประกอบ 6 ด้ายที่ผ่านการย้อมสี

กิจกรรมที่ 2 การถ่ายทอดความรู้เรื่องการออกแบบและการตัดเย็บ

ผู้เชี่ยวชาญได้นำองค์ความรู้จากการออกแบบ จำนวน 5 แบบ ประกอบด้วย ชุดลำลองผู้ชาย ชุดลำลองผู้หญิง ชุดเสื้อคลุมยาวและกระเป๋าย่อม 2 ใบ ถ่ายทอดให้กลุ่มไทยทรงดำบ้านวังน้ำ จำนวน 10 ราย เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มไทยทรงดำและกลุ่มประชากรผู้บริโภครวม โดยต้องการให้มีรูปแบบและความงดงาม มีเอกลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรม และประโยชน์ใช้สอย เพื่อสอดคล้องภูมิปัญญาท้องถิ่นและการเพิ่มมูลค่าทางการตลาด

สถานที่ ศูนย์วัฒนธรรมไทดำ บ้านวังน้ำ ตำบลวังยาง อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร

วัตถุประสงค์ เพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ย้อมสีธรรมชาติจากเมล็ดกาแฟของชาวไทยทรงดำ

- เครื่องมือที่ใช้** 1. กระดาษคลิปปาร์ต 2. เครื่องเขียน ปากกา ปากกาสี 3. Power point
4. ผ้าฝ้ายย้อมสีจากเมล็ดคำแสด 5. ผ้าฝ้ายสีดำของไทยทรงดำ 6. แบบผ้าจำนวน 5 แบบ
7. อุปกรณ์ตัดเย็บเสื้อผ้า

วิธีการ

1. ถ่ายทอดแนวความคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์ ทั้ง 5 แบบ มีแนวคิดอย่างไร ในการออกแบบให้สอดคล้องกับความต้องการ วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของกลุ่มบ้านไทยทรงดำ และเพื่อให้เกิดอัตลักษณ์ที่คงอยู่และปรับให้ทันสมัยกับปัจจุบันอย่างลงตัว ด้วยการพัฒนาและการประยุกต์ความรู้ด้านการออกแบบ เครื่องแต่งกาย เพื่อสร้างงานออกแบบเครื่องแต่งกายที่ร่วมสมัยและหลากหลาย

2. การปฏิบัติงานตามลำดับขั้นตอน ประกอบด้วย การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือ การวัดตัวและสร้างแบบตัด การวางแบบตัดและทำรอยเผื่อเย็บ ตัดผ้าและทำเครื่องหมายบนผ้า การเย็บกันลู่ยริมผ้า การเนาและลองสวมใส่ การเย็บตามลำดับขั้นตอน และตรวจสอบความเรียบร้อยของผลงาน

สรุปผลการเรียนรู้

1. ทำให้ทราบแนวความคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองความต้องการของกลุ่มประชากร ผู้บริโภค จำนวน 5 แบบ และได้ความรู้จากการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ให้ร่วมสมัย และคุ้มค่ากับประโยชน์การใช้สอย
2. ทำให้มีความรู้การวางแนวผ้า การใช้ผ้าให้คุ้มค่า ไม่เสีย ด้วยการสร้างแบบตัด และการใช้ผ้า ตกแต่งให้เกิดความสวยงาม ได้หลากหลายรูปแบบ และเกิดประโยชน์สูงสุด และสามารถนำไปประยุกต์ในการตัดเย็บเสื้อผ้าต่อไปได้

ภาพประกอบ 7 การวางแบบผ้าตัด

ภาพประกอบ 8 ทำรอยและทำเครื่องหมายบนผ้า

ภาพประกอบ 9 การเนาและการลองสวมใส่

ภาพประกอบ 10 ผ้าย้อมสีจากเมล็ดคำแสดตัดปะ

ภาพประกอบ 11 การนำผ้าย้อมสีมาตกแต่ง

สรุป ความรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์การเพิ่มมูลค่าผ้าไทยทรงดำโดยสีย้อมธรรมชาติจากเมล็ดคำแสด ของบ้านวังน้ำ ตำบลวังยาง อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร

ภาพประกอบ 12 ชุดลำลองผู้ชาย

แบบที่ 1 ชุดลำลองผู้ชาย

รูปแบบเสื้อ ตัดด้วยผ้าฝ้ายทอมือของไทยทรงดำ เสื้อมีลักษณะเป็นแบบตัวปล่อยใส่คลุม กระดุมเชือกตรงกลางเสื้อ มีหมวกพร้อมเชือกบริเวณหมวก เพื่อสร้างมูลค่าและดึงดูดสายตา ด้านหลัง ตัวเสื้อประดับตกแต่งด้วยผ้าย้อมเมล็ดคำแสด ใช้เทคนิคการต่อผ้าปะแพชเวิร์ค ต่อผ้า ที่มาจากแรงบันดาลใจของลายดอกไม้ต่าง ๆ โดยเฉพาะดอกพรม และลายหน้าเสือ ของชาวไทยทรงดำในขนาดที่แตกต่างกันไปเต็มแผ่นหลัง

รูปแบบกางเกง เป็นแบบกางเกงของไทยทรงดำ ดัดแปลงโครงสร้างให้มีขนาดใหญ่ขึ้นเพื่อการสวมทับที่สะดวก เป็นกางเกงทรงสาคอ ปรับให้เข้ากับสมัยใหม่ ให้ความยาวกางเกงประมาณ 5 ส่วน ใช้แถบเชือก มัดเอว เพิ่มมูลค่าโดยการตกแต่งผ้าสีย้อมธรรมชาติจากเมล็ดคำแสดแถบเส้นที่ปลายขากางเกง 1 ข้าง ตัวกางเกงเพิ่มความสนุกโดยการเย็บแถบผ้าตะเข็บ เป็นการนำเอา โครงสร้างของลายดอกไม้ลักษณะต่าง ๆ เช่น ลายขอกูด ยืนเส้นตรงและคาดเป็นแนวนอน คล้ายกับ ไยแมงมุม เป็นลายสีเหลี่ยม แสดงความเอกลักษณ์และความเป็นวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ เป็นกางเกงที่ใส่สบายใช้ในโอกาสต่าง ๆ หรือใส่เดินเล่น

จุดเด่น มีความสวยงามทันสมัยรูปแบบแปลกตากว่าชุดประเพณีเป็นของไทยดำ

ข้อเสนอแนะ เสื้อและกางเกง ประโยชน์ในการนำมาสวมใส่ไปทำงานอาจทำให้ไม่สะดวก เหมาะสำหรับการใส่เดินเล่น

กระเป๋าย่ามด้านหน้า/ด้านหลัง

ภาพประกอบ 13 กระเป๋าย่าม

แบบที่ 2 กระเป๋าย่าม

รูปแบบกระเป๋าย่าม จากธรรมชาติพื้นเป็นสีดำสร้างมูลค่าเพิ่มโดยการใช้วิธีการเติมสายด้านข้างเพื่อให้ดูทันสมัยขึ้น ตกแต่งด้วยอะไหล่สีเข้มมา เพิ่มความหรูหราให้กับด้านข้างกระเป๋าย่าม สายเชือกคล้องคอ ใช้การตัดเย็บแถบผ้าตะกุดขอบให้ดูสนุกมากขึ้น และด้นเส้นด้ายย้อมสีธรรมชาติเป็นลวดลาย ตัวกระเป๋าย่าม ออกแบบทั้งสองด้านให้มีความสมดุลมากขึ้น โดยได้แรงบันดาลใจมาจากโครงสร้างของดอกพรม และลายปลามาผสมผสานกัน ในการเดินเส้น แล้วใช้การปักด้นทับไปอีกชั้น ส่วนอีกด้าน ใช้การมัดเชือกที่ย้อมจากสีธรรมชาติ แต่วิธีการมอด้นสีทำให้ได้ สีที่แตกต่างกันมามัดรวมกันของลายหน้าเสือ เพื่อดึงความเชื่อของการเก็บเกี่ยวที่มีวิญญาณผู้พิทักษ์ มาช่วยทำให้กระเป๋าย่ามนี้มีแต่เงินเข้า ไม่มีเงินออก มี 2 ช่องเก็บของ หน้าหลัง พร้อมหูหิ้ว ที่ออกแบบมาอยู่ติดกับตัวช่องอเนกประสงค์เพื่อความสวยงามโดดเด่น ภายในกระเป๋าย่ามเพิ่มช่องการใช้งานอีก 3 ช่องใหญ่ด้านใน เพื่อให้มีพื้นที่ในการจัดเก็บของใช้ให้ง่ายต่อการค้นหามากยิ่งขึ้น ประดับด้วยเศษผ้าเศษด้ายที่เหลืออยู่จากการตัดเย็บเอามาทำเป็นพู่ ใช้การใส่ลูกปัดไม้หรือเหล็กหรือวัตถุดิบที่มีในท้องถิ่นเอามาเสริมให้สวยงาม สามารถใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง เช่น ใส่ของ ใส่ถือหรือสะพายด้านข้างทำให้ดูสวยงาม

จุดเด่น มีความสวยงามทันสมัย ไร้กรอบแนวคิด แสดงความอิสระเหมาะสมสำหรับวัยรุ่น

ข้อเสนอแนะ ควรติดดอกลายหน้าหมอน เพื่อแสดงความเป็นเอกลักษณ์ของไทดำ

ภาพประกอบ 14 ชุดลำลองผู้หญิง

แบบที่ 3 ชุดลำลองผู้หญิง

รูปแบบเสื้อ เป็นแบบแขนกุดกลมทรงเอ ใช้ผ้าฝ้ายสีย้อมจากเมล็ดกาแฟเป็นสีตัวเสื้อ ออกแบบมาเพื่อให้สวมใส่มีความสุขและเป็นตัวของตัวเอง จุดเด่นของเสื้อคือใช้การตัดเย็บ และการด้นเส้นด้ายย้อมสีธรรมชาติ 5 แถว จากลายขอกุด ด้วยการเดินเส้นแบบสูง ต่ำไม่เท่ากัน เพื่อให้เกิดความแตกต่าง และใช้สีเส้นด้ายที่แตกต่างกัน

รูปแบบกระโปรง ใช้สีดำเอกลักษณ์ของไทยทรงดำชุดลำลองชุดนี้ออกแบบเพื่อประโยชน์ใช้สอยทั่วไป ที่ดึงเอาความเป็นขึ้นมาผสมกับการป้ายผ้า เพื่อความสะดวกในการสวมใส่มากขึ้น ใช้การมัดแถบผ้าที่สามารถปรับนำมาเป็นเข็มขัดในการมัดให้ดูสวยงาม และยังสามารถแต่งให้กระโปรงขึ้นมีความหลากหลายมากขึ้น ใช้การเดินเส้นของแถบผ้า ตามสีพื้นของกระโปรงขึ้น ตัดเย็บให้มีความแตกต่างโดยให้ด้านหน้า มีชายที่สูงขึ้น เพื่อให้ผู้สวมใส่รู้สึกสบายกับการป้ายกระโปรงในแบบที่ต้องการได้

จุดเด่น เป็นชุดที่ใส่สบาย เสื้อใช้การตัดเย็บและการด้นเส้นด้ายย้อมสีธรรมชาติ 5 แถว จากลายขอกุด แสดงความเป็นไทยทรงดำ

ข้อเสนอแนะ ออกแบบเพื่อประโยชน์ใช้สอยได้น้อยเพราะเป็นชุดที่เหมาะสมกับการใส่ในร่ม

ภาพประกอบ 15 กระเป๋าย่าม

แบบที่ 4 กระเป๋าย่าม

รูปแบบกระเป๋าย่าม ตัวกระเป๋าย่ามใช้ผ้าสีดำคงความเอกลักษณ์ของไทยทรงดำ แต่สร้างลักษณะเด่นเพิ่มมูลค่าให้กับกระเป๋าย่าม คือตัวกระเป๋าย่ามเดินเส้น ด้านหน้าเสริมด้วยเศษผ้าที่เดินเส้นตรง ที่ได้แรงบันดาลใจมาจากชิ้นของผู้หญิงชาวไทย ทรงดำลายแดงโม นำมาสร้างเป็นลวดลายบนกระเป๋าย่าม โดยใช้เทคนิคการปะทับ ให้เกิดเป็นลวดลายเส้นตรงใหม่ ตะกั่วให้มีขอบ ดูมีมิติมากขึ้น ทำให้กระเป๋าย่ามนี้มีความแตกต่างจากกระเป๋าย่ามแบบเดิม เพิ่มความสนุกด้วยการใส่ซิปด้านบนและเพิ่มช่องอเนกประสงค์ด้านในเพื่อการจัดเก็บของตามการใช้งานของผู้ใช้

จุดเด่น รูปแบบสวยงาม มีความเป็นเอกลักษณ์ของไทยทรงดำ ประโยชน์ใช้สอยเหมาะกับใช้งาน

ข้อเสนอแนะ ประยุกต์ติดลายดอกหน้าหมอน

ภาพประกอบ 16 เสื้อคลุมยาว

แบบที่ 5 เสื้อคลุมยาว

รูปแบบเสื้อคลุมตัวยาว ได้แรงบันดาลใจมาจากเครื่องแต่งกายชายไทยทรงดำ ที่เรียกว่า เสื้อฮี มีลักษณะเป็นเสื้อคอกลมแขนยาว ผู้วิจัยจึงนำรูปแบบเสื้อฮีมาออกแบบเป็นเสื้อคลุมคอเชิด ใช้ผ้าทอสีดำตัดด้านนอก แต่เด่นที่มีการใช้ซับในเป็นผ้าทอสีแดงย้อมสีธรรมชาติจากเมล็ดคำแสดเพิ่มมูลค่าให้กับเสื้อคลุม สำหรับบนบ่าด้านซ้ายและขวาติดอินทรีขนพร้อมกระดุมข้างละ 1 เม็ด ตัวเสื้อผ่าหน้าติดกระดุม 6 เม็ด ด้านข้างมีกระเป๋าสองช่อง 2 ช่อง เพิ่มลูกเล่นที่บริเวณเอวของเสื้อติดกระดุมเพิ่มความกระชับตัวเสื้อ แขนยาวทรงกระบอกสร้างความหลากหลาย ที่ปลายแขนเสื้อจากแขนตรงธรรมดาเพิ่มแถบปลายแขน มีสายสีดำยาว ประมาณ 5 นิ้ว ติดกระดุม 2 เม็ด สามารถมัด หรือกลัดกระดุม หรือพับแขน ก็ได้แปลกตาเป็นไปตามยุคสมัย ประโยชน์ใช้สอย สามารถนำไปสวมทับกับชุดลำลองหรือชุดทำงาน ใช้ได้หลายโอกาส เช่น งานประเพณีต่าง ๆ หรือพิธีทางศาสนา เป็นต้น

จุดเด่น รูปแบบทันสมัย ใช้ซับในเป็นผ้าทอสีแดงย้อมสีธรรมชาติจากเมล็ดคำแสดเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับเสื้อคลุม

ข้อเสนอแนะ ประยุกต์ติดดอกกลายหน้าหมอน เพื่อคงเอกลักษณ์ไทยทรงดำ